No. 2989 Zaterdag 1 Oct. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

De Kerkelijke Toestand in Duitsland

III.

Beminde diocesanen! In de loop der eeuwen is het telkens weer bewaarheid, dat de afval van het Christendom en de Kerk ook de afval van den ware God voorbereidt. Dat geldt ook voor de tegenwoordige tijd. Men spreekt weliswaar van de „God-gelovigheid" die voor het Duitse volk bewaard moet blijven. Wanneer men echter de inhoud en de waarde van deze „God-gelovigheid" eens nader onderzoekt, blijkt terstond, dat deze „God" zelf door een moderne zus, door een ander weer anders gedacht wordt, zodat een hele staalkaart van Duitse Godsbegrippen ontstaan, die vaak even onverzoenbaar tegenover elkaar staan als water en vuur.

Men wil den Christen-God verdringen en er een „Duitse God" voor in de plaats zetten. Maar wat wil dat eigenlijk zeggen: „Een Duitse God"? Verschilt deze God misschien van den God van andere volken? Zo ja, dan zijn er evenveel goden als rassen en volken, dus in de grond genomen: Géén. Want de ware God is slechts Eén, het volmaakste aller wezens, de zuiverste Geest, de onbeperkte Heer over alle volken en tijden, de eeuwige Schepper van alle dingen en het laatste verlangen van alles, wat onstoffelijk en God gelijkvormig is en naar het vaderland der zielen streeft, zoals het zwervende water naar de zee.

Nu heeft men echter bij een plechtige gelegenheid verkondigd, dat de Duitser den „Schepper-God" verwerpt. Daarmee vereeuwigt deze Duitser echter de vergankelijke wereld en verwerpt den énen en waren God; hij verstaat onder God hoogstens een uiting van de ras-ziel. Zo'n God echter betekent niets. Hij is geen Heer en geen Wetgever, geen oorsprong en geen doel, geen Voorzienigheid en geen Helper, geen belonende en straffende macht. Hij is de speelbal van de geest des tijds en naar zijn wezen bestemd, na korte of langere tijd plaats te maken voor de godloosheid. Zulke vaagheden en halfslachtigheden ondergaan altijd het lot, zich tot de laatste consequentie te ontwikkelen en daarmede zichzelf te weerleggen. Dat bewijst trouwens de huidige tijd reeds, nu er, zoals de statistieken aantonen, steeds meer godlozen komen.

Pijnlijk getroffen en tot in ons binnenste bewogen, vragen wij hier:

Is dat een bevredigend antwoord op de diepste en brandendste vragen?

Is dat de oplossing van de wereldraadsels en de verklaring van de geheimen, die ons zonder God overal omnevelen?

Is dat een sterke godsdienst, bestand tegen de stormen der tijden of slechts een wolk, die de eerste de beste wind verjaagt?

Is dat de „Ersatz" voor het Christelijk Godsgeloof, waarin ons volk zich sinds eeuwen oprichtte en daarin goed, sterk, groot en heldhaftig werd?

Wanneer het Christelijk Godsbegrip prijsgegeven is, volgt ook de twijfel en de volstrekte loochening van een leven van de dood en van een verantwoording aan een laatste zedelijke macht.

Dat verrast ons geenszins. Wanneer er geen persoonlijke, bovennatuurlijke God is, dan is ook het geestelijke in het algemeen en het hiernamaals een waandenkbeeld. Inderdaad horen wij nu reeds, dat lichaam, ziel en geest een eenheid vormen, doch niet zoals in Christelijke zin, zodat zich in de ene menselijke persoonlijkheid het geestelijke en lichamelijke verenigen, maar in andere zin, volgens welke zij naar hun wezen één zijn en daarom alle in de dood uiteen vallen. Daarom hoort men nu ook zo dikwijls van het uitsluitende leven hier op aarde spreken; dit leven heeft de Duitse mens met alle krachten te dienen, omdat het geloof aan een hiernamaals en het verlangen en streven daarnaar het aardse leven waardeloos maken, tot tranendal stempelen, met angst voor de dood vervullen en de hoogste krachtsontplooiing in dienst van volk en vaderland verhinderen.

Dat zijn oude bekende teksten, die met nauwelijks veranderde melodie reeds in de tijd van het godloze marxisme weerklonken.

Dat zijn beweringen, die wel de levensgenieting in openlijke of bedekte ruwheid, maar niet de menswaardige levensernst prediken en het leven zelfs van alle geestelijke inhoud beroven, verzwakken en waardeloos maken, in plaats van tot topprestaties op te voeren.

Dat zijn verklaringen voor kortzichtigen en lichtzinnigen, voor wie de wereld der zinnen genoeg is en in wier zielen geen groter vraag brandt.

Dat zijn meningen en slagwoorden, die met de hoogstaande tradities onzer voorvaderen, met de inzichten der grootste wijsgeren en met de eeuwigheidsdrang van ons wezen in strijd zijn.

Dat zijn opvattingen en levenshoudingen, die nauwelijks voldoening geven in de dagen van gezondheid en welvaart, doch in bittere levensnood, in ziekte, zorg en dood telkens weer onweerlegbaar haar leegheid en dwaasheid bewijzen. Niet alleen de mensheid, doch ieder dieper-denkende mens weet uit zijn ervaring, dat er tijden zijn, die andere krachtbronnen nodig hebben dan de vreugde alleen.

En is Duitsland misschien tegen de apocalyptische ruiters gevrijwaard?

Ontneem de mensheid de hoop op een leven na de dood, en gij geeft haar daarmee de onbevredigdheid of zelfs de afschuw voor het leven, tot vertwijfeling en wanhoop.

Verdring den eeuwigen God en Rechter uit het bewustzijn van het volk en gij berooft het daarmee van de sterkste zedelijke steun en de grondslag van alle zedelijkheid en ware cultuur.

Niet alleen „benauwende angst" verwekt het geloof aan een hiernamaals, maar ook opbeurende hoop en onvergankelijke troost, de verhevenste vreugde en de gelukkigmakende vrede „die de wereld niet geven kan". Het besef van de eeuwige verantwoording geeft ook aan het leven hier op aarde de sterkste beweeggronden, die de natuurlijke kracht tot heldhaftigheid opvoeren.

In het bewustzijn van onze verantwoordelijkheid verheffen wij daarom tegen de uitsluitende vermaterialisering van den mens en de loochening van een voortbestaan van de ziel na de dood luide onze stem, om ons Duitse volk voor zulke noodlottige dwaalleren te beschermen en van de ondergang te redden. Ook hier herhalen wij. Niet tegen volk en staat gaat onze strijd, maar voor de staat en het volk en daarom tegen hen, die wij met de moed van het apostolische karakter als vijanden van ons volk moeten kenmerken. Men zal ons daarvoor miskennen en smaden. Er is echter een rechtvaardigheid, die geen rumoerig slagwoord kan overstemmen en geen overmoed kan bedwingen. Ieder van ons spreekt met St. Paulus: „De Heer is het, die me oordeelt (1 Cor. 4: 4).

Wij hebben in apostolische eendracht gesproken en verzoeken onze eerwaarde geestelijkheid en het gehele katholieke volk, onze woorden met de ernst, welke de tijd van ons eist, in geloofstrouw te aanhoren volgens het woord: „Wie u hoort, hoort Mij" (Luc. 10: 16).

Wij verzoeken, te belijden, zoals wijzelf beleden hebben, en zich bij het zelfonderzoek te herinneren aan het andere woord: „Wie Mij belijdt voor de mensen, ,dien zal ook Ik belijden voor Mijn Vader, Die in den hemel is" (Luc. 12: 8).

Wij vragen u, te belijden door het woord en door de daad, te belijden door een Christelijk voorbeeldig leven, door de Christelijk-katholieke opvoeding der jeugd, door een dapper opkomen voor het Christelijk-katholieke erfgoed. Diep bedroeft het ons, te weten, hoe geweldig moeilijk dit belijden voor niet weinig volksgenoten wordt. Wij roepen daarom op tot katholieke hulpgemeenschap, opdat geen enkele van onze broeders om wille van zijn geloof hongert en nood lijdt.

Wij vragen u, niet te morren en niet te versagen. „Wat zij ge bevreesd, kleingelovigen?" Matth. 8, 26). Het is immers niet de eerste storm, die over de Katholieke Kerk in Duitsland heenbruist, en het zal ook de laatste niet zijn. Hoe meer men ons verdrukt, des te dichter is God bij ons. „Maar al zoudt ge ook lijden om gerechtigheid, zalig zijt ge!" (1. Petr. 3, 14). „Zalig zijt ge, als men u om Mijnentwil beschimpt en vervolgt, en vals beschuldigt van allerlei kwaad" (Matth. 5, 11).

Wij vragen u, in de trouw en liefde voor volk en vaderland te volharden. Want het onrecht, dat sommigen in ons eigen volk en vaderland ons aandoen, mag het vaderland niet boeten. Wij kennen het vierde gebod, dat ons tot gehoorzaamheid in al het geoorloofde, ook aan de staat en de staatsoverheid, verplicht, maar dat echter ook een aanvulling vindt in het woord van den apostel: „Men moet meer gehoorzaam zijn aan God, dan aan de mensen." (Hand. 5, 29).

Wij vragen u, in het gemeenschappelijk Christelijk-katholieke lot eensgezind en eendrachtig te zijn en de zegen van het lijden te verdienen, die altijd ter overwinning voert. „Wij roemen in de wederwaardigheden, omdat we weten, dat wederwaardigheid standvastigheid voortbrengt, standvastigheid geduld, geduld weer hoop. Welnu de hoop wordt niet beschaamd." (Rom. 5, 3).

Wij vragen tenslotte om het gebed, om de christelijke macht, die sterker is dan alle geweld. „Veel vermag het krachtdadig gebed van een rechtvaardige." (Jac. 5, 16).

Wij vragen om het gebed voor onze opgroeiende jeugd, die wordt overgeleverd aan invloeden, die het ergste voor het geloof doen vrezen, voor onze jeugd, die echter ook — tot onze grote vreugde zij het gezegd — met vele duizenden heerlijk trouw en heldhaftig is. Moge Christus haar zegenen en beschermen, Hij, die de beste jeugdvriend en alleen de waarheid en eeuwigheid is.

Moge Christus in ons allen leven, dan leven in ons goddelijke wijsheid en kracht en werkt in ons het goddelijk verlossende bloed. „Hij is de steen, die gij ,de bouwlieden, hebt verworpen; en Hij is de hoeksteen geworden. En bij niemand anders is er redding. Want onder de hemel is geen andere naam aan mensen gegeven waardoor we zalig moeten worend." (Hand. 4, 11).

Moge de Almachtige en barmhartige God, de Vader en de Zoon en de H. Geest u zegenen. Amen.

Gegeven te Fulda, op 19 Augustus 1938.

Aan de parochie-geestelijkheid van Duitsland waren de volgende instructies gegeven:

De inhoud en de verordening om het Herderlijk Schrijven voor te lezen moeten streng vertrouwelijk behandeld worden.

Overeenkomstig de grote betekenis moet het Herderlijk Schrijven op waardige, ernstige wijze, met de meeste nadruk, in de vorm, welke voor ieder begrijpelijk is, worden voorgelezen. Daarom is het nodig het document van tevoren goed door te lezen, zodat iedere zin afzonderlijk en ieder onderdeel geheel overeenkomstig de betekenis van de zin wordt gelezen, zelfs zo, dat ieder woord in zijn juiste beklemtoning wordt uitgesproken en volledig tot zijn recht komt.

Zodra men van de inhoud van de brief heeft kennis genomen moet het stuk, voordat het wordt voorgelezen, op een absoluut veilige plaats buiten de pastorie bewaard worden.

Het Rapport Verwey

2.

Zoals gezegd, rekenen we **Armenzorg** niet tot sociale wetgeving en derhalve zullen we het eerste onderwerp van Verwey's vijfde hoofdstuk overslaan.

Slechts zij hier opgemerkt, dat de combinatie geklust-Charitas een gelukkige is. Dat de opbrengst van de loterij ten goede komt aan charitatieve instelilngen kan niet anders dan toegejuicht worden.

Overigens wordt er onder dit chapiter voornamelijk gesproken over de geneeskundige hulp aan onvermogenden, waarop we bij de ziekteregeling nog even hopen terug te komen.

Het tweede onderwerp is de **Volksgezondheid.**

Curaçao staat erom bekend, dat het zo'n gezond land is. De meeste tropische ziekten komen hier zelden voor, zoals cholera, typhus, paratyphus; ook de gele koorts hoort tot het verleden. Melaatsheid komt sporadisch voor en vele leprozen van Zaquito zijn afkomstig van buiten Curaçao. De twee volkskwalen in Curaçao zijn de tuberculose en de geslachtsziekten.

Het klinkt vreemd voor Hollandse oren, dat in het zonnige Curaçao t.b.c. bestaat. Wij zijn gewend bij t.b.c. te denken aan gebrek aan zonlicht. Doch niet alleen zonlicht schijnt nodig te zijn.

In Curaçao is het weerstandsvermogen van vele mensen door gebrek aan voeding, of beter: gebrek aan krachtige voeding, zeer verzwakt. Dat zodoende de t.b.c., als zij eenmaal op zo iemand vat heeft, daar korte metten mee kan maken, is begrijpelijk.

Over de ergste der volkskwalen, de geslachtsziekten, zegt Verwey niet veel. En dit is toch wel een van de typisch „sociale" ziekten. Curaçao en Aruba zijn nu eenmaal wereldhavens en in havenplaatsen komen de geslachtsziekten veelvuldig voor.

Men moet bovendien niet vergeten, dat een opeenhoping van duizenden mannen zonder vrouw, zoals hier op Curaçao plaats vindt, vrijwel onvermijdelijk de openbare onzedelijkheid bevordert. Deze toestand is funest voor die mannen zelf. Geld verdienen moge aanlokkelijk zijn; maar een tijdlang van zijn gezin, zijn verloofde of zijn familie gescheiden te zijn, valt zwaar en het is een onloochenbaar feit, dat een zeer groot percentage van die mannen zedelijk te gronde is gegaan en gaat.

Voor deze mensen is niets beter dan weer met hun gezin en familie verenigd te zijn, waarmee het gevaar om geslachtsziekten op te doen met één slag bezworen is.

Voor de Curaçaose bevolking geldt, dat men de denkwijzen van een volk niet een, twee, drie zal kunnen wijzigen. Het is een gelukkig feit, dat de toestanden op zedelijk gebied langzamerhand aan het beteren zijn. Deze verbetering behoort van overheidswege gestimuleerd te worden en dat wordt zij ook.

Doch met name op het gebied der geslachtsziekten zou wat meer volksvoorlichting gewenst zijn.

Verder zou zeer zeker veel strenger kunnen worden opgetreden tegen bepaalde infectiebronnen van geslachtsziekten, die zo open brutaal zich presenteren, dat iedereen, die 's avonds eens in de Punda rondwandelt, ze zou kunnen aanwijzen. En wat strenger toezicht op de vrouwelijke transito-passagiers die blijkbaar in die paar weken van haar verblijf hier de kosten van de bootreis eruit kunnen slaan, zou ook geen kwaad kunnen.

Eerst moet men dus trachten de mogelijkheden van verspreiding der geslachtsziekten zoveel mogelijk te beperken. Daarna is het ter bestrijding dezer ziekten gewenst, aan iedereen gelegenheid te geven, zich te doen onderzoeken en te behandelen.

Verwey spreekt zich niet uit over bovengenoemde preventieve middelen.

Maar zelfs al zouden ze geheel losstaan van iedere „bestaande wetgeving" (we hebben het immers over het hoofdstuk „bestaande sociale wetgeving"), dan blijven ze niettemin zeer gewenst en ook sociaal.

Verwey bepleit voorts slechts toetreding tot de Brusselse overeenkomst betreffende het geven van gelegenheid aan schepelingen ter koopvaardij om zich voor geslachtsziekten te doen behandelen. Dit is een zeer formeel advies van wetgevende aard.

Doch al zou het minder formeel legislatief zijn, ook anderen dan schepelingen behoren geholpen te worden en wel met of zonder tractaat.

Over de aangifte van beroepsziekten en beroepsongevallen behoeven we hier niet uit te weiden. Van groot algemeen belang is het niet. Na de invoering van de Ongevallenverordening zullen vanzelf nauwkeuriger gegevens omtrent beroepsziekten en bedrijfsongevallen bekend worden.

Het volgende nummer van het program is **Volkshuisvesting.** Daarover zegt Verwey niet zoveel. Na de bouwverordening van 1934 te hebben gememoreerd, stelt hij voor daarin op te nemen de mogelijkheid om aan de bouwvergunning voorwaarden te verbinden betreffende het minimum aantal slaapkamers in een woning.

Dit advies kunnen we voor 100% ondersteunen. Het aantal eenkamerwoningen is nog bedroevend groot. Helaas bestaan er geen statistieken, maar een schatting van 25% van het totaal aantal woningen schijnt zeer aan de lage kant.

Men moet niet vergeten, dat de woningtoestanden van de grootste invloed zijn op de zedelijke en hygiënische toestand. **Hoe wil men in een eenkamerwoning een zedelijke opvoeding der kinderen verwachten?**

Hoe kan een volk gezond zijn, dat in krotten woont, zonder sanitair, in een walm van stank? Dat gebeurt toch maar al te veel. Men moet de steegjes en coralen maar eens ingaan!

Ook aan het uitgeven van gronden in erfpacht, zo merkt Verwey verder op, zou het Gouvernement bepalingen omtrent het aantal slaapkamers in de daarop te bouwen woningen worden gemaakt. Woningbouw-verenigingen plegen dergelijke voorwaarden bij het ontvangen van subsidie reeds op gelegd te krijgen.

De Heer Verwey bepleit vervolgens een deskundig uitbreidingsplan voor Willemstad en omgeving en hij wijst daarbij op de bedragen, die de C.P.I.M. voor woningbouw aangeeft. Reeds is het zover, dat de K.L.M. opdracht heeft tot dit doel luchtfoto's te maken, om een fotokaart te kunnen produceren.

Maar de opmerking zij gemaakt, dat juist de C.P.I.M. in haar woningbouw het meest planmatig is en voor haar een uitbreidingsplan van Gouvernementswege het minst nodig is.

Verder adviseert Verwey de vorming van een bouwfonds om bij eventuele minder overvloedige werkgesteldheid daarmee werken te kunnen uitvoeren. Vandaar de post bouwfonds op de begroting 1939, welke post overigens door de Staten is geketst. Intussen schijnt dit meer een kwestie van financiering dan van sociale wetgeving.

Meer zegt Verwey over de Volkshuisvesting niet. Ruim één bladzijde over dit onderwerp is zeker niet te veel. Hier mogen een paar andere opmerking omtrent de volkshuisvesting volgen.

Ten eerste mogen de bepalingen betreffende de afvoer van faeces van de verordening van 1 December 1934 (P. B. 64 van 1935), met een behoorlijke sanctie in werking treden. Daarbij wordt bepaald, dat woningen of woningcomplexen in het stadsdistrict, die meer dan 100 M² oppervlak hebben een privaat moeten bezitten.

Verder moge art. 47 van die verordening werkelijkheid worden, waarbij de Directeur van de Openbare Gezondheisdienst kan bevelen verbetering aan te brengen in ál te onhygiënische woningen, op straffe van onbewoonbaar-verklaring.

Verder moge Openbare werken fullspeed verder gaan met riolering en met vuilophaling; misschien zullen dan de Gouvernements-massa-privaten, zoals men de mondi, langs het Rif en elders, zou kunnen noemen, zodra mogelijk tot de historie behoren.

Vervolgens krachtige stimulering van volkswoningen, door het verstrekken van voorschotten. In Nederland zijn er niet minder dan een 800.000 (of 1/3 van het totaal) woningen, gebouwd met overheidssubsidie. Op Curaçao zijn er in totaal niet meer dan enkele tientallen, vermoedelijk nog niet 1% van het totaal.

Men moet niet vergeten, dat dergelijke subsidies geen uitgaven zijn, maar een geldbelegging.

In dit verband is het advies van Mr. Bichon van IJsselmonde, in de Staten gericht tot het Bestuur, zeer juist; waarom belegt het Gouvernement niet geld van zijn pensioenfonds in de woningbouw, dus in de sociale vooruitgang van het volk?

Zó zou het mes aan twee kanten snijden: sparen en tegelijk dat geld voor zich zelf productief maken.

Tenslotte is van ogenblikkelijk sociaal belang de kwestie der woninghuren.

Omdat daarover juist dezer dagen een rekest door het Bureau voor Sociale Actie aan den Gouverneur is gezonden, welks inhoud in de Amigoe is vermeld, hoeven we daar hier niet verder op in te gaan.

Mr. S. W. v. d. Meer.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Aan de geweldige spanning, die enkele weken lang de wereld heeft bezig gehouden, is Donderdagmiddag een einde gekomen, doordat de hoofden der vier grote mogendheden te Munchen tot een overeenkomst kwamen in zake de Tsjechische kwestie.

Hoe groot die spanning was, bleek uit de mobilisatiea, wat men voorzichtigheidshalve, voorzorgsmaatregelen noemde, welke door de diverse landen genomen waren.

Op de eerste plaats de landen die direct bij het conflict betrokken waren; maar ook de z.g. neutrale landen zagen de toestand ernstig in, wat wel bleek uit een radiorede die Minister Colijn hield tot het Nederlandse volk.

De Minister President begon er mede op het dreigende oorlogsgevaar te wijzen, terwijl hij er tevens op wees, dat Nederland in geval, dat de oorlog uitbreekt hierbij niet direct zou zijn betrokken. In ieder geval, zo meende de premier, moeten wij op het ogenblik rekening houden met eventueel wapengeweld en de regering heeft met het oog hierop verschillende maatregelen moeten nemen.

Deze maatregelen moet men zien vanuit het gezichtspunt, dat wij trachten willen onze onzijdigheid te bewaren. Reeds een paar weken geleden heeft de regering voorlopige maatregelen getroffen. De verscherping van de politieke verhoudingen dwong de regering echter om deze maatregelen uit te breiden en zo heeft men besloten om de dienstplichtigen in de grensstreken onder de wapens te roepen en hiermede een soort voormobilisatie te beginnen. In het geheel zijn

zestien grensbataillons opgeroepen.

De spanning in Europa is echter nog steeds niet afgenomen en met het oog hierop is het mogelijk dat het bevel voor algemeene mobilisatie wordt afgegeven. De tienduizenden, die dan reeds thans onder de wapenen zijn geroepen, moeten dan de nieuw gemobiliseerden ontvangen en hen de wapens, uitrusting enz. uitreiken. Wanneer echter deze algemene mobilisatie zal worden doorgevoerd, kon Minister Colijn niet zeggen, daar dit nauw samenhangt met de ontwikkeling van de politieke toestand. De voormobilisatie, die thans is doorgevoerd was nodig om de organisatie van de algemene mobilisatie zo snel mogelijk te doen verlopen.

In deze rede had de Minister reeds gewezen op de conferentie van Munchen, die nog hoop gaf, maar dezelfde dag van deze conferentie werden er door de Tweede en Eerste Kamer nog een verhoging van defensie voor 1938 aangenomen van 100 millioen en nog een van 20 millioen voor Financiën, alles met het oog op de ernstige Europese crisis.

En toch was de vox populi, die men dagelijks in de radio beluisteren kon, er een die zeide, dat er geen oorlog komen zou.

Maar een ieder zal het wel verstandig gevonden hebben, dat de grote staatslui rekening hebben gehouden met de verdwazing, waartoe een bepaalde wereldbeschouwing de staatslieden, die deze beschouwing aanhangen, schijnt op te voeren.

Een bijzondere dankbaarheid van de wereld moge wel uitgaan naar de wijze staatsman Chamberlain, die reeds enkele dagen geleden in een radiorede zeer terecht kon zeggen, dat niemand meer voor de vrede had gedaan dan hij. In zijn prachtige rede aan het Engelse parlement, waarin hij een uiteenzetting gaf van de gebeurtenissen, die rond dit probleem hadden plaats gehad, kwam dit nog duidelijker tot uiting. En het is erg jammer, dat dit kostbare document van de histoire contemporaine in de Curaçaose plaatse dagbladpers, alleen maar met enkele woorden in de Boletin Comercial, maar verder zo goed als doodgezwegen. is Een dergelijk stuk is voor lezers van meer belang als berichten van het Duitse propaganda bureau, met de Engelse naam Transocean.
se propaganda bureau, met de Engelse naam Transoceaän.

Cok Roosevelt heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt voor de vrede door het zenden van zijn boodschap aan de verschillende volkeren en in het bijzonder meermalen aan Hitler, vanwaar ook alleen het dreigende oorlogsgevaar kwam.

Z.H. de Paus heeft ook per radio aan de wereld een boodschap gezonden, welke door weinigen zal gehoord zijn, wanneer het tenminste overal gaat zoals hier, dat we n.l. nooit weten op welk uur de Vaticaanse zender dergelijke belangrijke mededelingen uitzendt. Wat zou het van belang zijn voor de katholieke zaak, wanneer dit krachtige station iedere dag op een vaste tijd, een kwartier de voornaamste katholieke wereldberichten rondseinde en daarbij tevens mededeling deed van belangrijke radiotoespraken, die van uit deze zender plegen te geschieden.

Via de Engelse radio weten we dat Z. H. eergisteren avond een pontificale H. Mis heeft opgedragen, wat wel heel iets bijzonders is, en een radiorede heeft uitgesproken, waarin hij zijn leven heeft opgeofferd voor de vrede. Of dit offer invloed heeft gehad, dat de vox populi een vox Dei is geworden? Het zal ons in het hiernamaals geopenbaard worden.

Tot het einde toe is Chamberlain werkzaam gebleven voor de vrede. Toen hij reeds in zijn radiorede had gezegd, dat hij niets meer doen kon, wist zijn scherpe geest nog een lichtpunt te ontdekken (vermoedelijk door Mossulini's laatste rede te Vincenza, die een zwaai genomen had naar de vrede), door Lord Perth de gezant in Rome te sturen naar Graaf Ciano en aan Mussolini mededeling deed, dat Engeland tegen Duitsland zou optreden. Daarmee zou de bondgenoot in de Middellandse zee mischien nog voor grotere moeilijkheden komen dan Duitsland zelf en Mussolini stelde zich in verbinding met Hitler, met als gevolg de conferentie van de vier-mogendheden te Munchen. Met enkele pauzen heeft men daar vergaderd van één uur 's middags tot half drie 's nachts. Ook twee representanten van de Tsjechische regering waren in Munchen, om Engeland en Frankrijk van inlichtingen te dienen. Nog diezelfde morgen had de Tsjechische regering een nota gestuurd aan Chamberlain met de uiterste condities en ... 's avonds 8 uur 30 was het pleit beslist.

Om 6 uur 30 Curaçao Tijd deelde de Duitse radio de oplossing in beginsel reeds mee. Duitsland zal op 1 Oct. de eerste Zone (van meer dan 50 % Duitsers) binnen trekken en voor Kerstmis zal in de tweede zone een plebisciet worden gehouden.

Des avonds 9 uur Cur. Tijd, werd in de Engelse radio de eindbeslissing medegedeeld. Op 1 October zal de ontruiming beginnen van het gebied, waar 50% en meer Duitsers wonen. Op 10 October zal deze zijn voltooid. Alles zal onbeschadigd aan Duitsland worden overgegeven. De voorwaarden van de evacuatie zullen gesteld worden door een internationale commissie. Deze stelt ook vast waar en wanneer het plebisciet zal worden gehouden. Dit plebisciet zal als basis hebben de stemming in het Saargebied. Deze gebieden zullen zo lang onder toezicht staan van internationale troepen, n.l. Engelsen, Fransen en Italianen. Voor eind November zal de dag van het plebisciet worden bepaald.

Terwille van de vrede in Europa heeft Tsjecho Slowakije grote offers hier moeten brengen. Maar dit toegeven van Tsjecho Slowakije heeft de wereld toch sympathieker aangedaan als het toegeven van Duitsland. Door de Duitse radio werd de uitslag van Munchen wel aangekondigd als of het een volledige overwinning van Duitsland was, maar Hitler heeft feitelijk niets meer gekregen, als wat in het aanvankelijke Engels-Franse voorstel was opgenomen.

De wereld is momenteel aan een groot gevaar ontsnapt; maar de mogendheden zullen wel de overtuiging hebben, dat men met een geweldige legermacht paraat zal moeten blijven tegen mogelijke eisen, die van de zijde der fascistische landen en speciaal van de zijde van Duitsland nog zullen komen. Het is thans de eerste maal, dat de democratieën door hun gezamelijk optreden een halt hebben toegeroepen aan de eisen van de fascistische landen en het gewonnen hebben.

We geloven echter niet dat hiermede een eindbeslissing zal zijn gevallen. Het zal voor Europa maar een tijdelijke rust zijn.

CURACAO.

Onderstaande firma's hebben zich tot de Kamer van Koophandel en Nijverheid gewend met het verzoek hen in relatie te brengen met im- of exporteurs op Curaçao:

1. Serrats & Lucas, Lda — Matozinhos — Portugal, fabrikanten van geconserveerde levensmiddelen, zoeken een agent.
2. Capitol Cravet Company — 239 Sorauren Avenue — Toronto, Canada, wenst in relatie te treden met importeurs van dassen.
3. R. W. Wheeler — 11 Via Roma — Carrara — Italië, wenst in relatie te treden met importeurs van marmeren grafstenen.
4. Palestine Citrus Agency — Monteflore 38 — Tel-Aviv — Palestina, wenst in relatie te treden met importeurs van sinaasappelen, citroenen en grape-fruits.
5. Geraldine Hat Company, Inc, — 48 West 37th Street — New-York City, wenst in relatie te treden met importeurs van hoeden.
6. Gebrüder Abel. A-G. — Grüna b. Chemnitz i. Sa. — Duitsland, fabrikanten van handschoenen, zoeken een agent.
7. Charles H. Gray — Kingshill — Saint Croix — Virgin Islands, exporteur van zeep, appelbrandy en Liquid Thurst Ade, zoekt een agent.
8. Vereniging „Nederlands Fabrikaat" — Badhuisweg 169 — Scheveningen — Nederland, deelt mede, dat een harer leden een fabrikant van electrische haardroogapparaten relatie zoekt met importeurs in dit Gebiedsdeel.
9. Adressen van New-Yorkse huizen, die aloë importeren:
   H. W. Henning & Son, 80 John St., New-York, N. Y.
   Frederick D. Keller, 150 Nassau St., New-York, N.Y;
   Julian W. Lyon (broker), 95 Fulton St. New-York, N.Y;
   S. R. Penick & Co., 132 Nassau St., New-York, N.Y;
   Wessel, Duval & Co., Inc., 90 Broad St., New-York, N.Y;
   Frederick H. Wrede & Son 124 Front St., New-York, N.Y.

Belanghebbenden worden verzocht zich rechtstreeks met bovengenoemde firma's in verbinding te stellen. Verdere inlichtingen zullen desgewenst door den Secretaris der Kamer worden verstrekt.

K
K R O
O

Via P.C.J. Golflengte 31.28 m.
19.24 — 20.24 Curaçaotijd
Wereldprogramma
Zondag, 2 October 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. „De Rozenkrans en de Kruisheren-aflaat" door Pater J. Francino O.S.C.
3. „Wereldapostolaat, een daad van
4. Gramofoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Voor Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Gramofoonmuziek.

Koloniale uitzending van K.R.O.
Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M.
9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Mars
2. „De Rozenkransmaanw" door Pater D. Linnebank O.P.
2. Het Gedenkboek „De Vondelherdenking 1937" besproken door Pierre van Valkenhoff
3. Gramofoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventueel Vaderlandse Kroniek
6. Gramofoonmuziek.

IN DANK ONTVANGEN.

Van het Bestuur van de C.V.B. een exemplaar van de in druk verschenen vertaling in het Papiaments van de Voetbal Spelregels, enz., uitgegeven door de C.V.B.

Het Bestuur van de C.V.B. hoopt, dat door een zorgvuldige distributie van dit boekwerk de bekendheid met de spelregels onder de Curaçaose voetballers grote uitbreiding moge nemen, waardoor onze voetbalsport zeker gebaat zal zijn.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:
4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens congregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:
4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens congregatie.

Parochiekerk San Mateo:
4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens congregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier:
4.45 Vroegmis.
6.— H. Mis voor de Portugezen.
7.— H. Mis voor de kinderen.
8.15 Hoog-Mis.
4.30 Lof.

In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot **Biechten**: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote **feestdag**.

C.V.B.-NIEUWS.

De C.V.B. deelt ons mede, dat Zondag, 2 October a.s. op Mundo Nobo een interessante wedstrijd zal plaats vinden tussen de eerste elftallen van de verenigingen „ASIENTO" en „JONG HOLLAND" in de eerste klasse competitie.

UITSLAG AANBESTEDING.

Bij de op de 28ste September 1938 gehouden aanbesteding voor het bouwen van twee markthallen te Aruba werd ingeschreven als volgt:

Enrique Ortiz en Ramon Gonzales *f* 39.492,—
N.V. Bouwmaatschappij „Nederhorst" *f* 33.950,—

NIEUWE ADMINISTRATEUR VAN FINANCIËN.

Met het S.S. Simon Bolivar wordt hier verwacht de nieuwe administrateur van Financiën Mr. H. I. Franke.

Naar we vernemen is de Hr. Franke vroeger ambtenaar geweest bij Financiën in Nederlands Indië.

De Heer Franke is 35 jaar oud en ongehuwd.

WELKOM.

Met het S.S. Simon Bolivar zullen hier arriveren de Hoog Eerw. Pater Vicarius, L. J. Th. van der Veen Zeppenfeldt met de nieuwe paters L. van Dijk, A. Frunt en P. Grove. Ook komen met deze gelegenheid 4 nieuwe zusters mee voor het St. Elisabethsgasthuis.

Met deze gelegenheid arriveert ook Pater Ph. Offermans, die enkele maanden geleden om gezondheidsredenen naar Nederland was vertrokken.

Naar we vernemen is 15 October van Nederland scheep gegaan de Zeer Eerw. Pater Elie, pastoor van Groot Kwartier in gezelschap van de Eerw. Pater Berlage.

NIEUWE VERORDENING OP HET BERGEN VAN LICHTONTVLAMBARE STOFFEN.

Door den Gouverneur is bij de Staten een nieuwe verordening ingediend.

We lezen in de Memorie van Toelichting:

De Verordening van 1905 houdende bepalingen nopens het bergen van petroleum en andere licht ontvlambare oliën, past uit den aard niet op de handel in vluchtige producten, speciaal de handel in benzine, zoals deze zich sedert dien heeft ontwikkeld.

Enerzijds is zij te streng, anderzijds niet streng genoeg.

Zo is de bepaling dat licht ontvlambare oliën in een grotere hoeveelheid dan van 180 Liters slechts mogen geborgen worden in bepaalde Gouvernements- of particuliere bergplaatsen, een onnodige belemmering voor de benzinehandel, mits slechts de bergplaatsen van de verkopers dier producten aan de te stellen eisen voldoen.

Anderzijds is het niet gewenst dat bijvoorbeeld 180 Liters benzine vrij geborgen mogen worden in winkels en bergplaatsen.

Het ontwerp beoogt beide bezwaren op te heffen, terwijl dan tevens van de gelegenheid gebruik is gemaakt om de verordening ook overigens meer in overeenstemming te brengen met de eisen van de tijd.

POGING TOT INBRAAK.

Door den 43-jarigen kastelein K. werd bij de Politie aangifte gedaan/ van poging tot inbraak. Naar de(n) dader(s) wordt een onderzoek ingesteld.

HUISVREDEBREUK.

Wegens huisvredebreuk is door de Politie proces-verbaal opgemaakt tegen den 24-jarigen aanbouwer T.

DE K.L.M.-DIENST.

Op 30 September 1938 vlogen:

Van Curaçao naar Aruba

Luit. Th. Van Erp, Kapt. Venema, Mrs. Alma Felicia, Hr. Rudolph Exner, Ada R. Blanca.

Van Curaçao naar La Guaira:

Sr. Aquilino Salazar, Sr. Anselmo Valerio.

Van Aruba naar Curaçao:

Mr. Lee Pow, Mr. J. Fack.

Van La Guaira naar Curaçao:

William H. Holley, Berthe de Holley, M. Fluvio Borza, Manuel S. Faborda, Isabel Faborda, Celia M. Faborda, Josefina P. de Cardose, Gustavo M. Pacanins.

GELUKWENS Z. H. DEN PAUS.

Z. H. de Paus heeft, naar de Tijd meldt, aan H. M. de Koningin het volgende telegram gezonden:

Op deze zeer gelukkige datum, welke voor Uwe Majesteit het providentiele feit van veertig jaar regeren afsluit, jaren, geleefd in een volledige toewijding aan bloei en welzijn van het Nederlandse volk, is het Ons een zeer aangename taak, Onze levendige gelukwensen Uwe Majesteit te doen toekomen en tot God de beste wensen te richten voor het persoonlijk geluk van Uwe Majesteit en voor dat der edele Nederlandse natie. (w.g.) PIUS XI.

Daladier. Chamberlain. Hitler. Mussolini.

DE ONDERHANDELAARS VAN MUNCHEN.

BEDRIJFSONGEVALLEN.

Op 12 September j.l. had op het terrein van de C.P.I.M. een bedrijfsongeval plaats waarbij de werkman M. vermoedelijk inwendige kneuzingen opliep. Hij is ter observatie naar het Sanatorium vervoerd. Naar de oorzaak van het ongeval wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

Bij een bedrijfsongeval op het terrein van de C.P.I.M. op, 13 September j.l. werd de werkman C. zodanig aan een zijner ogen verwond, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het St. Elisabeths Gasthuis. Naar de oorzaak van het ongeval wordt door de Politie een onderzoek in gesteld.

VERDUISTERINGEN.

Door den 25-jarigen klerk B. werd bij de Politie aangifte gedaan van verduistering van een aanzienlijk geldsbedrag, door den incasseerder M. Een onderzoek wordt ingesteld.

Als verdacht van verduistering van een aanzienlijk geldsbedrag, is door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld de 19-jarige klerk M.

DIEFSTALLEN.

Als verdacht van diefstal met braak zijn op 14 September j.l. door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld de 20-jarige timmerman H. en de 17-jarige los werkman B.

Door de 25-jarige naaister P. is bij de Politie aagifte gedaan van diefstal van een gouden horloge. Een onderzoek wordt ingesteld.

Door den 30-jarigen chauffeur K. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van zijn rijbewijs. Een onderzoek wordt ingesteld.

Door den 27-jarigen K. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van 7 riem papier. Naar den dader wordt een onderzoek ingesteld.

AANRIJDINGEN.

Op 17 September l.l. had op het terrein van de C.P.I.M. een aanrijding plaats tussen een luxe auto en een wielrijder, waarbij de wielrijder zodanige verwondingen opliep dat hij ter verpleging in het Sanatorium alhier moest worden opgenomen. Naar de oorzaak van de aanrijding wordt door de Politie een onderzoek ingesteld.

Op 18 September j.l. had op de weg naar Klein Sint Joris een aanrijding plaats tussen twee autobussen, waarbij een vrouwelijke passagier onbeduidende wondjes opliep aan een van haar benen. Naar de oorzaak van de aanrijding wordt een onderzoek ingesteld.

S.C.E.O.M.

Woensdagavond j.l. hield de Vereniging van Winkel- en Kantoorbedienden Sceom een ledenvergadering in het Theater Brion, die zeer goed bezocht was.

De voorzitter constateerde, dat het rekest betreffende de toestanden in het winkel- en kantoorbedrijf vrijwel overal een goede weerklank heeft gevonden, behoudens één enkele uitzondering. Gelegenheid om met de betrokken autoriteiten een onderhoud te hebben naar aanleiding van het rekest, heeft het Bestuur nog niet gehad.

De nieuwe Statuten en het huishoudelijk reglement werden, behoudens enkele kleine wijzigingen, aangenomen. Besloten werd daarop de goedkeuring te vragen van den Apostolisch Vicaris en van den Gouverneur.

Door de nieuwe Statuten werd tevens besloten tot meer duurzame samenleving met het Katholiek Bureau voor Sociale Actie, terwijl thans ook dames lid van de vereniging kunnen zijn. In dit verband zal het Bestuur worden uitgebreid met twee damesleden.

Reeds tijdens de vergadering gaven zich vele aanwezigen op als nieuw lid. Daartoe bestaat ook nu nog gelegenheid bij een van de bestuursleden of bij de kantoren van het Bureau voor Sociale Actie.

GOUDEN FEEST.

Dinsdag a.s. viert de Eerw. Zuster Clothilde haar gouden feest in de Congregatie van de Zusters Franciscanessen van Breda.

Zuster Clothilde werd geboren op 7 April 1861 te Cromvoirt en werd geprofest in de Congregatie van de Zusters, Franciscanessen op 4 October 1888. Op 21 Juni 1890 kwam zij op Curaçao 48 jaren heeft zij hier onafgebroken gewerkt aan de verpleging der zieken. En sinds 1908, dus dertig jaren, is zij daarvan werkzaam bij de krankzinnigenverpleging.

Wie het oude Monte Cristo nog heeft gekend, zal enigszins een begrip hebben van wat dit aantal verpleegstersjaren in zulk een omgeving betekent.

En toen men bij de overgang naar het nieuwe gesticht, nu twee jaren geleden, aan Zuster Clothilde een rustiger werkkring wilde geven in het St. Elisabethsgasthuis, gaf zij als haar wens te kennen, dat zij liever maar bleef bij de verpleging der krankzinnigen.

Oude bomen verplant men niet licht, zegt het spreekwoord. Maar Zr. Clothilde heeft zich niet aan dit spreekwoord gestoord, al blijven bij haar ook de gebreken van den ouden dag niet uit.

We mogen hier wel onze bijzondere dank uitspreken voor dit offerleven, en daarbij de wens, dat in uitzicht op de beloning hiernamaals, Zuster Clothilde bij haar zieken nog lang van een gezegenden ouden dag mogen genieten.

OP DE VLUCHT NAAR CORO.

In regentijd kan men in de verte over de zee de bergen van Coro onderscheiden. We kijken er naar als iets bezienswaardigs, we turen even of we de contures der bergen ook wat scherper kunnen onderscheiden. Eenmaal is er tijd geweest, dat men hier vanaf Curaçao naar die bergen staarde als naar een ver „nieuw vaderland", een land waar men heen wilde vluchten in groot gevaar.

We horen er voor de eerste keer van, na die grote opstand onder de plantagearbeiders op Hato in 1750, de koning van Spanje laat dan namelijk in Caracas afkondigen, dat ieder die uit de Hollandse koloniën naar de kust vlucht volkomen vrijheid zou geschonken worden.

Wat een kans, even die overwip gewaagd, en een leven in vrijheid wachtte.

Er moeten wel veel vluchtelingen geweest zijn, dat een 90 plantagehouders en kooplui op Curaçao zich met een rekest tot den gouverneur wenden om aan die uittocht toch een eind te maken, daar men zo al zijn arbeidskrachten verliest.

Men vraagt zich af, hoe lang heeft die uittocht naar Coro aangehouden, daar, naar we weten, de pogingen van den gouverneur om paal en perk te stellen aan die uittocht, niets hebben uitgehaald.

Welnu nog in een „Rapport aan Zijne Doorluchtigste Hoogheid den Here Prince van Oranje en Naussau etc. etc. overgegeven van wege Hoogstdesselve commissarissen naar de Coloniën van den staat in de West Indiën betreffende het eiland Curaçao. Den Haag 11 Febr. 1691", getekend door A. S. van Gravestins en W. C. Boey, lezen we nog de klacht dat de mensen hier in hun Katholiciteit „veeltijds" een aanleiding vinden om naar de kust te vluchten, dus het vluchten naar Coro was na veertig jaar nog volop aan de gang, nog steeds trachtte men daarheen te ontsnappen, naar dat tweede vaderland, waar vrijheid werd beloofd, vrijheid ook van godsdienstuitoefening.

Dit rapport geeft ook een middel tegen dat er van door trekken, een middel dat we totaal onbegrijpelijk vinden, de heren stellen namelijk voor, dat men zal verbieden aan de Roomse geestelijkheid nog ooit iemand hier te dopen.

Als men maar niet gedoopt is, dan zal er geen verlangen zijn, om het geloof vrij te kunnen uitoefenen. Hier wordt dus, nogal tamelijk duidelijk, toegegeven dat die uittocht naar de kust niet slechts te doen was om vrij te zijn van een „Shon", maar ook uit godsdienstig oogpunt om vrij de godsdienst te kunnen uitoefenen.

Nu nemen de K.L.M vogels dat beetje wat ons scheidt van Coro in een paar minuten, hoevelen zullen angstig die oversteek gemaakt hebben in een klein bootje, uren ronddobberend?

Br.

WERKLOOSHEID IN DUITSLAND.

In Duitsland is er geen werkloosheid meer. 6 á 7 millioen mensen zijn er door het Nationaal-Socialisme van de straat gehaald.

Hoe dat betaald wordt, is een tweede; het is een feit, dat Duitsland vreemde arbeidskrachten importeert. Nederlandse landarbeiders, bouwvakarbeiders en vissers zijn er o.a. heen getrokken, aangelokt door de hoge lonen. Er zijn intussen al weer heel wat teruggekomen, die gemerkt hebben, dat je met hoge lonen niet zoveel opschiet, als je alles dubbel en dwars moet betalen.

Er is geen werkloosheid meer in Duitsland meer, zegt Hitler in zijn Rijksdagrede van Februari j.l.

Dat kan waar zijn. Maar onmiddellijk daarna merkt hij op, dat de Winterhilfe niet minder dan 400.000.000 mark heeft opgebracht en dat elf millioen Duitsers steun hadden genoten.

Aangezien er dus geen werkloosheid is, moet men wel concluderen, dat de steun vrijwel helemaal aan de werkenden is ten goede gevallen.

Inplaats van een massale werkloosheid, is er een massaal pauperisme gekomen.

Er is dus vooruitgang.

R. A.

DWAZE WEDDENSCHAPPEN.

Tegen het einde van het jaar 1936 kwam in Kopenhagen een zekere meneer Peter Andersen binnengewandeld, die in 1927 naar aanleiding van een weddenschap een pantoffelreis rond de wereld was begonnen. Negen jaren lang was de „pantoffelheld" onderweg en om te bewijzen, dat hij de voorwaarden van de weddenschap had vervuld, toonde hij de overblijfselen van 136 paar pantoffels.

Weddenschappen zoals deze, zijn — ondanks hun dwaasheid — in het algemeen toch van onschuldige aard, in tegenstelling met vele andere onzinnige weddenschappen, die dikwijls aanleiding geven tot wandaden, die tragische gevolgen meebrengen. En gelijk de speelzucht reeds vele slachtoffers eiste en nog eist, zo heeft ook het daaraan verwante wedden reeds aan menig mensenleven een ontijdig einde gemaakt.

In November 1936 wedde de landbouwer George Romanszki uit Feldebrö in Hongarije, dat hij zeven liter druivenmost achter elkaar kon drinken. Een half uur na het uitvoeren van de weddenschap stierf hij onder de vreselijkste pijnen. Het ging met hem zoals met dien Weenschen tramconducteur, die enkele jaren geleden naar aanleiding van een weddenschap een glas met een halve liter rum in één teug leegdronk, toen bewusteloos ineenzakte en spoedig daarna aan hersenbloeding overleed.

In Popolin in het Tatragebergte beklommen twee jongens — tengevolge van een weddenschap — des nachts de kerktoren. Ze durfden toen echter niet meer naar beneden en bleven dus boven. De volgende morgen vond men de twee waaghalzen doodgevroren.

In Mei 1924 ging de grondbezitter Bela Marffy uit Kaposvar (Hongarije) een weddenschap aan, dat hij zich zou ophangen — natuurlijk slechts bij wijze van proef, om daarna zijn clubgenoten zijn ervaringen als opgehangene te kunnen mededelen. Hij ging naar huis en hing zich voor de ogen van den huisknecht, aan wien hij de opdracht had gegeven, hem na een poosje weer te bevrijden. Toen hij zijn knecht een wenk gaf, om een eind te maken aan het spel, liet deze — verleid door de gunstige gelegenheid tot roven — zijn meester hangen en maakte zich met de portefeuille van het slachtoffer dezer dwaze weddenschap uit de voeten.

Te Kesthely aan het Plattenmeer sloten drie jongens een weddenschap, dat zij rond middernacht een ijsbad in het meer zouden nemen. Vergezeld van vele toeschouwers begaven zij zich naar het meer, om de weddenschap uit te voeren. Zij sloegen een groot gat in het ijsdek en namen het bad. Op deze wedstrijd in het zwemmen zou dan een wedstrijd in het drinken volgen. Maar zover kwam het niet meer. Een van de drie jongens zakte plotseling door een beroerte getroffen ineen, de tweede verloor zijn stem, en de derde het bewustzijn, om enkele dagen later aan een kwaadaardige longontsteking te overlijden...

Een van de onzinnigste weddenschappen, die ooit werden aangegaan en uitgevoerd, is wel die van den jongen Amerikaan Hastings geweest. Het gebeurde in Juli van het jaar 1860. Hastings vertoefde in Londen en logeerde bij lord Robert Cecil. Men kwam eens te praten over de hardheid van bepaalde straffen en vooral van de jarenlange celstraf, die met al haar kwellingen zoveel schade toebrengt aan de psyche van den gevangene. De meningen liepen uiteen en toen lord Cecil tenslotte zeide, dat hij om 10.000 pond wilde wedden, dat geen mens ter wereld tien jaren celstraf vrijwillig zou willen doorbrengen, verklaarde Walter Hasting de weddenschap aan te nemen. Lord Cecil betreurde het ten zeerste dat hij zo'n verschrikkelijke weddenschap had uitgelokt en deed den jongen Amerikaan ook herhaalde malen het voorstel, hem als winnaar van de 10.000 pond te beschouwen, wanneer hij van de rampzalige weddenschap wilde afzien. Maar Hastings bleef hardnekkig volhouden. Op 18 Juli 1860 liet hij zich in een afgelegen, als kerkercel ingericht vertrek van Cecil's paleis opsluiten. Tien jaar later, op 18 Juni 1870, verliet Hastings de cel, waarin hij zich gewillig had opgesloten; doch nu als een lichamelijk en psychisch gebroken man, die zichzelf door een onzinnige weddenschap volkomen ten gronde had gericht. Hij stierf kort daarop, nadat hij eerst zijn gehele vermogen aan een stichting voor ontslagen strafgevangenen, die nu bestaande „Walter Hastings-liga", had vermaakt...

HELDENDAAD VAN EEN HOND.

Een berichtje van de heldhaftige houding van een oorlogshond bewijst, dat de spreekwoordelijke trouw van honden niet alleen waar is, doch dat deze honden zelfs heldendaden kunnen volbrengen.

Het bericht verhaalt van een Japanse patrouille, welke door Chinezen in een hinderlaag werd gelokt. De Japanse commandant, die geen mogelijkheid had om de terugtocht tte aanvaarden, doch die wel kans zag om zich met zijn soldaten achter een verdekte stelling terug te trekken, besloot, de hen vergezellende oorlogshond met een boodschap, waarin hun positie was opgegeven, te sturen naar den korporaal, teneinde om versterking te vragen. De achtergebleven soldaten konden nu door kijkers zien, dat de oorlogshond door ongeveer twintig wilde honden werd overvallen. Daar hij echter gelukkig veel sterker en groter was dan zijn aanvallers, kon hij hun na een zware strijd weer ontkomen. Met inspanning van zijn laatste krachten en uit verschillende wonden bloedende, bereikte hij het hoofdleger en kon het briefje in ongeschonden staat overbrengen. Natuurlijk werd het zwaargewonde, moedige dier onmiddellijk met de grootste zorg verpleegd.

Zij, die het zich op aarde het aangenaamst trachten te maken, zijn juist diegenen, die zich ook het meest vervelen.

Onrechtvaardig verkregen goed
Komt zelden tot het derde bloed.

Elkander kennen, elkander vergeven, dat is de wijsheid van God zelf afgekeken... en het waar geluk van het onvolmaakte mensdom.

Jalouzie maakt jonge mensen voor hun tijd oud; verwijdert verenigde harten voor immer van elkander; maakt vrouwen tot duivelinnen en mannen tot misdadigers. Jalouzie brengt verderf, verdriet en onheil over iedereen die er kennis mede maakt.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

De gunstige reactie op de conferentie van München hield overal aan. Op verschillende plaatsen, ook in Nederland waren de vlaggen uitgestoken. Mussolini, Daladier, maar vooral Chamberlain werden bij hun terugkeer in de respect. hoofdsteden schitterend ontvangen.

In Nederlands Indië is reeds een comité opgericht voor een Chamberlainfonds. Talrijk zijn de brieven en geschenken, welke Chamberlain ontving, ook uit Nederland. Men heeft zelfs plannen een standbeeld voor hem op te richten voor het vredespaleis.

Tsjecho Slowakije heeft onder protest de bepalingen van München aangenomen. Praag lijkt een gestorven stad. Alle cafés en theaters zijn gesloten.

Polen heeft thans nieuwe kracht gezet achter zijn actie en een nota gestuurd aan Tsjecho Slowakije, waarop heden middag 12 uur antwoord zou moeten zijn.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

De partiele mobilisatie, die in Holland zou worden doorgevoerd is thans weer opgeheven, tengevolge van de verandering, die in de internationale situatie is gekomen door de viermogendhedenconferentie te München. Zij die reeds in uniform zijn, zullen nog enige tijd onder de wapenen blijven.

Een militair vliegtuig viel boven de stad Brugge naar beneden, raakte de top van de Lieve Vrouwekerk aldaar, viel op het Bisschoppelijke paleis. Het gevolg was, dat de piloot gedood werd en de passagiers gewond.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
„De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO — NOBO

2 Oct. 1938	A-klasse	Asiento 1 — Jong Holland 1 (Elfrink.)	
2 Oct. 1938	Res.A-klasse	Feyenoord 2 — Hercules 2 (Joens.)	*
9 Oct. 1938	A-klasse	R.C.C. 1 — Scherpenheuvel 1 (Oelhers.)	
9 Oct. 1938	Res.A-klasse	Hercules 2 — S.U.B.T. 2 (D. C. Gomez.)	*
9 Oct. 1938	Junior-klasse	Hercules — S.U.B.T. (Pengel.)	**
16 Oct. 1938	A-klasse	Feyenoord 1 — Hercules 1 (Hagendijk.)	
16 Oct. 1938	B-klasse	Atletico — Be Quick (De Rooy.)	*
16 Oct. 1938	Junior-klasse	Jong Holland — R.C.C. (Dania.)	**
23 Oct. 1938	A-klasse	Asiento 1 — Scherpenheuvel 1 (Oelhers.)	
23 Oct. 1938	Res.A-klasse	Feyenoord 2 — R.C.C. 2 (Dania.)	*
23 Oct. '938	Junior-klasse	Jong Holland — S.U.B.T. (D. C. Gomez.)	**

RIO CANARIO.

2 Oct. 1938	B-klasse	Atlantico — Hilversum (Tuin.)	*
9 Oct. 1938	B-klasse	Atlantico — Sparta (Nevel.)	*
16 Oct. 1938	Res.A-klasse	Asiento 2 — Hollandia 2 (Tuin.)	
16 Oct. 1938	B-klasse	Atlantico — D.C.C. (Wix.)	*
23 Oct. 1938	A-klasse	Hollandia 1 — Transvaal 1 (Jesurun.)	
23 Oct. 1938	B-klasse	Atletico — Jong Curaçao (de Rooy.)	*

SCHERPENHEUVEL.

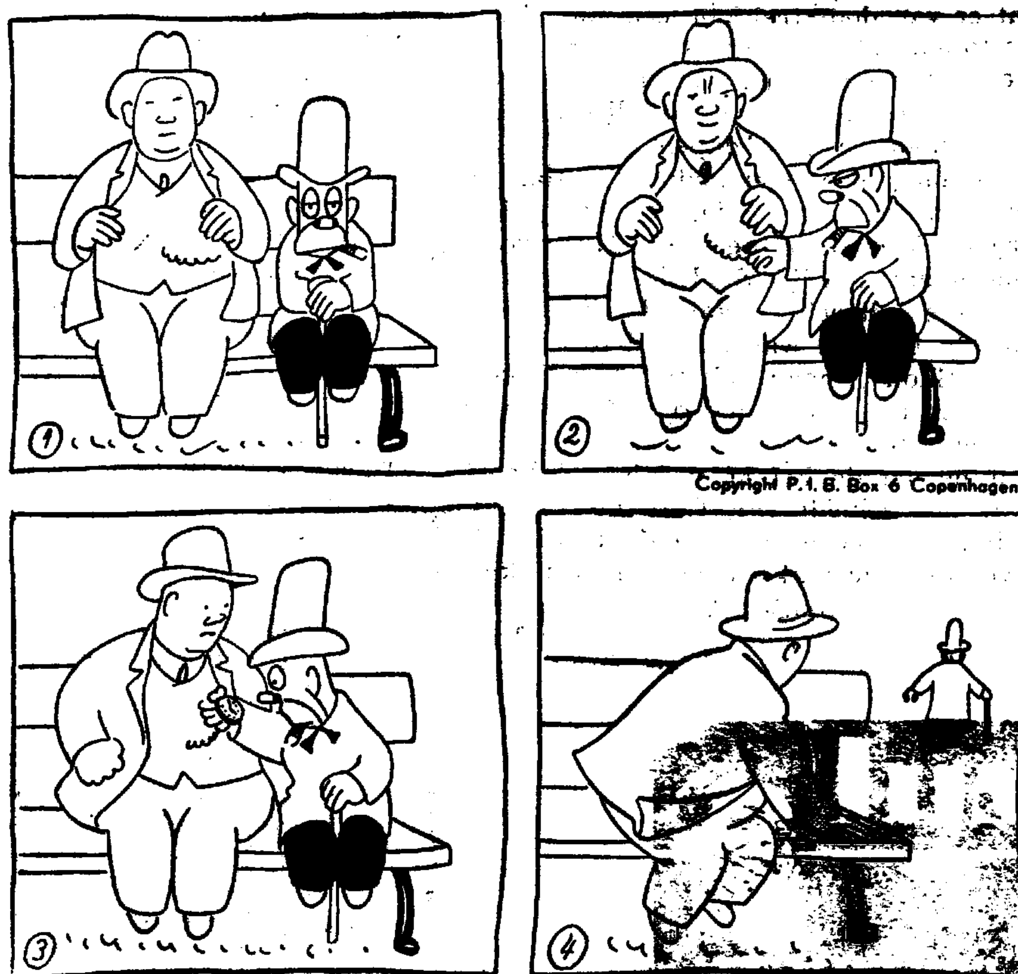
2 Oct. 1938	Res.A-klasse	Hollandia 2 — S.U.B.T. 2 (Dijk.)	
2 Oct. 1938	B-klasse	Be Quick — Sparta (Pengel.)	*
9 Oct. 1938	Res.A-klasse	Hollandia 2 — Jong Holland 2 (Jansen.)	*
9 Oct. 1938	B-klasse	Arsenal — Hilversum (de Rooy.)	*
16 Oct. 1938	Res.A-klasse	S.U.B.T. 2 — Transvaal 2 (Ercol.)	
23 Oct. 1938	B-klasse	Arsenal — Sparta (Wix.)	

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 3 uur n.m.
De met ** aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De ander ewedstrijden beginnen om 4.15 uur.

DE VERENIGINGEN WORDEN DRINGEND VERZOCHT TIJDIG OP HET [illegible] INVALLENDE DUISTERNIS.

DE VERENIGINGEN WORDEN ERAAN HERINNERD DE ELFTAL-OPGAVEN OVER DE MAAND OCTOBER TIJDIG IN TE ZENDEN.

HET BESTUUR

Copyright P.I.B. Box 6 Copenhagen

ADAMSON HEEFT ZIJN HORLOGE VERGETEN.

Grote zielen hebben wil, de overigen slechts neigingen.

Geen enkele val komt ineens. Het [illegible] breekt dan stuk, als het innerlijke goed en wel weg is.

De ware [illegible] eist
Steeds achting voor elkander,
[illegible] zichzelf beziet,
Bevit niet licht een ander.

AMIGOE DI CURAÇAO

ZATERDAG 1 OCTOBER 1938

TWEEDE SUPPLETOIRE BEGROTING

Aan het voorlopig verslag ontlenen wij het volgende over de algemene beschouwingen:

Enkele leden spraken hun verwondering uit over de mededeling door den gemachtigde van het Bestuur, den Administrateur van financiën, gedaan bij de algemene beraadslagingen over het ontwerp Curaçaose begroting voor het dienstjaar 1939 op de 3de Juni j.l. dat van een noodzakelijkheid tot indiening van een ontwerp nieuwe verlofsregeling, aangezien de bestaande sedert de afkondiging grote ontevredenheid heeft verwekt, het Bestuur niet gebleken is. Zij vroegen of het Bestuur dan onbekend ~~is met het feit~~, **dat er op Gouvernements-Secretarie vele bezwaarschriften** tegen de bestaande regeling liggen en dat toen de heer Muhlenfeld, Chef van de afdeling West-Indische Zaken van het Departement van Koloniën, hier was, een deputatie uit het ambtenarenkorps, bestaande uit de heren Haayen en Krafft, met voorkennis van Gouverneur Van Slobbe bij hem geweest is, om hem namens de ambtenaren te verzoeken verandering van de bestaande regeling bij den Minister van Koloniën voor te dragen. Deze leden konden zich dan ook niet voorstellen, hoe het Bestuur heeft kunnen verklaren, dat het niet bekend is, dat de bestaande regeling grote ontevredenheid heeft verwekt. En waar de Curaçaose Staatsregeling bepaalt, dat de aanspraken op verloven bij landsverordening worden geregeld, is het naar de mening dezer leden plicht van het Bestuur deze aangelegenheid bij verordening te regelen.

Naar enkele leden vernamen, werd aan kerkgangers, die zich naar de dankdienst in de Protestantse kerk begaven op Zondagavond, de 4de Sepetmber j.l. aanvankelijk verboden langs de gewone weg zich ter kerke te begeven. Zij deden uitkomen, ook vernomen te hebben, dat zich meermalen moeilijkheden hebben voorgedaan, en spraken het vertrouwen uit, dat deze zich niet meer zullen herhalen.

Het was enkele leden opgevallen, dat onlangs aan den landbouwkundige op Curaçao is opgedragen zich naar Trinidad te begeven om aldaar een cursus te volgen aan het Imperial College of Tropical Agriculture. Zij vonden hierin aanleiding om op te merken, dat geen landbouwkundige zou moeten worden uitgestuurd, die niet op de hoogte is van de tropische landbouw.

Meerdere leden vroegen zich af, of de wijze, waarop het perceel, waar vroeger de douane gevestigd was, is verkocht, wel de aangewezene is. Zij vroegen, of niet in de couranten had moeten worden gepubliceerd, dat het te koop was. Gaarne zouden zij vernemen hoeveel het heeft opgebracht.

Een paar leden vroegen of het niet daarheen geleid zou kunnen worden, dat er bij de douane meer naar de geest dan naar de letter der wet wordt gehandeld. In dit verband werd o.a. vermeld, dat bij invoer van complete brillen, 3% betaald moet worden, terwijl wanneer het montuur en de glazen apart komen, op de glazen 15% verschuldigd is.

Een lid merkte op, dat terwijl de watertorens op Aruba groter dan oorspronkelijk begroot aanbesteed en reeds gebouwd worden, nog steeds de meerdere gelden, die daarmede gemoeid zijn, niet zijn aangevraagd. wat zijns inziens niet juist is. Naar zijne mening hadden deze vooraf gevoteerd moeten zijn. Andere leden verklaarden te weten, dat er voldoende gelden op de begroting van 1938 zijn om de werkzaamheden, die dit jaar worden uitgevoerd, te bekostigen, en dat de gelden, die nog meer nodig zullen zijn, suppletoire voor 1939 kunnen worden aangevraagd.

Een paar leden wezen op het misbruik, dat nog steeds op Aruba en Saba gemaakt wordt van bayrum. De maatregelen, die tot nu toe hiertegen genomen zijn, schijnen dit niet voldoende tegen te gaan. Zij drongen aan op het treffen van afdoende maatregelen. Gaarne zouden zij vernemen hoeveel bayrum per jaar gedurende de laatste 5 jaar zijn ingevoerd in Curaçao, per eiland gespecificeerd.

Vernomen hebbende, dat het in de bedoeling ligt om binnenkort weer deskundigen op verschillend gebied te laten uitkomen, stelden de afdelingen de vraag of het niet mogelijk zou zijn in de behoefte aan deskundigen te voorzien door speciale opleiding van met verlof in Nederland vertoevende Curaçaose ambtenaren. Hieraan zou het grote voordeel verbonden zijn, dat dezen zich niet meer behoeven in te werken in specifiek Curaçaose toestanden, hetgeen uiteraard wel het geval is met uitgezonden deskundigen, van wier deskundigheid we bovendien slechts tijdelijk kunnen profiteren. Het zou ook belangrijke kostenbesparing medebrengen.

Deze opmerking heeft — aldus de afdelingen — geen betrekking op de voorgenomen uitzending van de deskundigen voor de stadsuitbreiding en de gezondheidsdienst.

Bovendien wilde men doen uitkomen, dat naar de mening der afdelingen de indienstneming van een bekwaam jurist ter beschikking van den Gouverneur een aanwinst zou zijn in het bijzonder in verband met de uitgebreide wetgevende arbeid, die op afdoening wacht, en in de naaste toekomst zal moeten worden verricht.

Bij de onderdelen lezen we o.a.:

De afdelingen zouden gaarne nadere inlichtingen ontvangen ten aanzien van de plannen op St. Eustatius. Zullen de bemoeiingen op landbouwgebied in gouvernementsbedrijven plaats hebben?

Het viel op, dat thans op Bonaire de bestrijding van de parkietenplaag is ter hand genomen, terwijl een verzoek uit de afdelingen van de Koloniale Raad niet lang geleden gedaan om dat op Curaçao te doen, is afgewezen.

Meerdere leden wezen op de toestand, dat de Curaçaose politiemilitairen — Curaçaose ambtenaren, deelgenoten in het Algemeen Curaçaos pensioenfonds — voor wat hun salariering betreft, vallen onder Oost-Indische bepalingen. Zij achtten dit ook met het oog op het verschil in levensstandaard gans verkeerd.

Een lid deelde mede, dat het hem in verband met het naar aanleiding van bezwaren ter zake van de afdelingen van de Koloniale Raad medegedeelde in de memorie van antwoord d.d. 12 Augustus 1937 op de 2de suppletoire begroting 1937, dat tengevolge van een misverstand, dat zeer door het Bestuur werd betreurd, de aanvrage van een bedrag van *f* 26.500.— toegelicht is met de wenselijkheid, dat de bezetting van de politieposten te Dominguito, Montagne, Kleine Berg en Westpunt zou geschieden met brigadiers van de militaire politie als commandant, waartoe inderdaad geen wenselijkheid bestond, is opgevallen, dat nu, schoon in een speciale vorm, een brigadier van de militaire politie is geplaatst als commandant op de politiepost te Montagne, met overplaatsing van den opziener der veldwacht, die daar werkzaam was, naar Westpunt. Dit lid herhaalde het verzoek om de burgerveldwacht niet te verdrukken en werd daarin door de andere leden bijgevallen.

Het lid zoëven aan het woord deelde mede, dat het politie-personeel op Montagne om de veertien dagen 24 uur achtereen dienst moet doen, wat de meeste leden in de afdelingen ongewenst voorkwam.

Enige leden stelden de vraag of de abnormale uitbreiding van het kommiezenpersoneel wel verband houdt met de scheepvaart, of dat de oorzaak eerder gezocht moet worden in het nieuwe systeem van werkverdeling. Het is hun ter ore gekomen, dat het zich bij dit nieuwe systeem wel voordoet, dat een buitengewone hulpkommies wel betaald wordt, doch niet werkt. Het toekennen van een toelage voor overuren, die uitbetaald wordt ongeacht de vraag of zij gemaakt worden of niet, werd in de afdelingen ook algemeen afgekeurd. Is het juist, zo werd gevraagd, dat het personeel van verificateur tot en met kommies 2de klasse een vaste vergoeding wegens overuren geniet varierend van *f*90.— tot *f* 40.— per maand, zonder dat zij ooit overuren maken? Zo ja, wat is de reden hiervan.

Gevraagd werd of het Bestuur heeft nagegaan of het leven op Aruba duurder is dan op Curaçao. Gaarne zou men het oordeel van de salariscommissie omtrent de duurtetoeslag op Aruba en omtrent de vraag of, en zo ja, in hoeverre de levensstandaard op Curaçao voor de ambtenaren is gestegen, waarnaar blijkens de memorie van antwoord (ad. art. 106) op het voorlopig verslag beterffende het ontwerp-begroting voor 1939 is gevraagd, vernemen.

Algemeen zouden de afdelingen willen vernemen of de overweging van de vraag of ten aanzien van de bouw van woningen voor ambtenaren verder kan gegaan worden, dan de geldende regeling, reeds tot enig resultaat heeft geleid, en zo ja, welk. Wijzende op het feit, dat de huishuren zeer omhoog gaan, drongen de afdelingen algemeen aan op bevordering van de huizenbouw.

Tegenover de vraag van enkele leden of het wel lonen zou zulk een hoog bedrag beschikbaar te stellen voor deelneming aan de wereldtentoonstelling te New-York, merkten andere leden op, dat het hier deelname door Groot-Nederland betreft, waaraan ook Curaçao meedoet. Men sprak echter algemeen het vertrouwen uit, dat het bedrag niet verder verhoogd zal worden.

Naar aanleiding van de mededeling, dat zodra het benodigde kaarten materiaal zal zijn verkregen, door het Bestuur gelden zullen worden aangevraagd voor het doen opstellen van het stadsuitbreidingsplan met behulp van daarin ervaren deskundigen, wilden de afdelingen al dadelijk de vraag stellen of het inderdaad de bedoeling is t.z.t. het stadsuitbreidingsplan met behulp van meerdere deskundigen te doen opstellen. Men vroeg n.l. of één deskundige niet voldoende zou zijn.

Bevordering van sport door de C.B.I.O. in staat te stellen uitvoering te geven aan zijn plannen tot oprichting van een sportpark, door hem de beschikking te geven over een gedeelte der terreinen aan het Rifwater nadat deze gronden door de zorg van het Gouvernement bouwrijp is gemaakt, werd algemeen toegejuicht. In verband met de hoge kosten aan dit bouwrijp maken verbonden, werd echter gevraagd of het niet mogelijk zou zijn, dat de verschillende sportverenigingen ook wat daarin bijdroegen.

Een lid zou gaarne inzage erlangen van de tekeningen van het sportpark, en met het oog op het geraamde bedrag van *f* 50.000.— voor graafwerk, daarop de verschillende hoogten van het terrein aangetekend willen zien. Naar aanleiding hiervan deed een ander lid uitkomen, dat z.i. onder dit graafwerk meer grondwerk verstaan zal moeten worden, aangezien veel grond gelijk te maken zal zijn en zelfs wellicht hier of daar wat water zal moeten worden gedempt.

Een lid stelde de vraag of er ook voor sportterreinen op de andere eilanden gezorgd zal worden.

Naar in de afdelingen werd medegedeeld, woont de verpleegster nu niet meer in het St. Elizabethsgasthuis. Men gaf in verband hiermede in overweging de *f* 150.—, welke aan het gasthuis moest worden betaald, aan de verpleegster toe te kennen als toelage, als wanneer ze dan zelf voor haar kost en inwoning zou kunnen zorgen.

Enige leden zouden gaarne vernemen. waarom deze verpleegster in het St. Elizabethsgasthuis moest worden werkzaam gesteld.

In verband met de mededeling van het aantal verpleegdagen van zieken en ouden van dagen op Curaçao, werd de vraag gesteld of ook de nodige aandacht aan ouden van dagen op andere eilanden wordt besteed. Naar vernomen, is er onlangs op Saba een oude man overleden, die zich in verregaande staat van verwaarlozing bevond.

Een lid critiseerde de opdracht van de behandeling van door een ongeval getroffenen krachtens de Ongevallenregeling 1936, aan de gouvernements-geneeskundigen, omdat naar zijne mening 1o. de gouvernements-geneeskundigen niet contractueel gebonden zijn om deze getroffenen te behandelen, 2o. daarmede de particuliere doktoren ongemotiveerhe concurrentie wordt aangedaan, en 3o. die getroffenen niet als onvermogenden moeten worden behandeld.

Hiertegen merkte een ander lid op, dat de gouvernements-geneeskundigen volgens hun instructie alle diensten moeten verrichten, welke hun worden opgedragen, doch dat het hier, naar hem bekend, slechts een overgangsmaatregel betreft.

Weer een ander lid was van mening, dat, waar de gouvernements-geneeskundigen als zodanig salaris ontvangen, het, zolang het werk niet onredelijk veel wordt, niet onbillijk is hun ook die behandeling op te dragen. En op deze zelfde grond kon hij ook niet inzien, waarom hiermede de particuliere doktoren ongemotiveerdde concurrentie zou worden aangedaan. Anders wordt het geval naas de mening van dit lid, als het werk onredelijk veel zou worden, als wanneer er een speciale dokter voor de behandeling der hier bedoelde getroffenen zou moeten komen. Dat de door een ongeval getroffenen als onvermogenden zouden worden behandeld, moet naar de mening van dit lid op een misverstand berusten, aangezien toch minstens 3de klasse adcomodatie moet worden aangeboden. Waar nu hier dit misverstand naar voren is gekomen, zou dit lid het waarderen, indien het Bestuur zou willen bevestigen, dat minstens 3de klasse accomodatie zal worden verleend en dat de betrokken patiënten in een hogere klasse zullen worden verpleegd, indien zij de meerkosten voor hun rekening willen nemen.

Intussen — aldus het lid eerst aan het woord — laat de Rijksverzekeringsbank de behandeling wel aan particuliere doktoren over. En hij zou gaarne worden ingelicht omtrent de vraag, waarom deze aangelegenheid hier anders geregeld wordt dan in Nederland.

Een lid vroeg of het niet mogelijk is t.z.t. een tarief vast te stellen voor de behandeling der door een ongeval getroffenen.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

ZIELZORG IN OOSTENRIJK.

Het Tijdschrift voor Liturgie geeft in zijn laatste aflevering een beschouwing weer van Pius Parsch over de voormalige zielzorg in Oostenrijk en over de methode, die na de Anschluss moet gevolgd worden:

„Ofschoon het oude Oostenrijk als een katholiek land beschouwd werd, hadden Liberalisme en Socialisme er te diep wortel geschoten, opdat de na-oorlogse poging tot herchristelijking met groot succes kon bekroond worden. Bij de meesten zat het katholicisme vooral in het gevoel. (Der österreichische Katholicismus war weich, das Gemüt herrschte vor, der Wille war lahm. Overtuigde en wilskrachtige mannen waren uitzonderingen. Weerbaarheid en strijdvaardigheid bezaten de Oostenrijkse katholieken in het algemeen niet, doch zij voelden zich sterk in de katholieke Staat. Het is nu eenmaal zo: niet wanneer de Kerk in de wereld de leidende posten bezet, kent zij haar hoogste bloei. Ook voor haar geldt: rust roest. En, voegt schrijver hieraan toe: het is spijtig te moeten vaststellen, dat de laatste vijf jaren van katholieke Staatsregering weinig of niets aan het geloofsleven van onze mensen hebben toegevoegd. (Wir müssen leider feststellen, die fünf Jahre des katholischen Staates haben die religiöse Substanz unserer Gläubigen kaum vermehrt). Pius Parsch meent werkelijk, dat de voor- en na-oorlogse zielzorg in Oostenrijk, ondanks vele en lofwaardige pogingen, te veel belang hechtte aan het organiseren, zonder dat er genoeg gewerkt werd voor meer verinnerlijking van het katholicisme. Nu dat deze uitwendige actie gans onmogelijk geworden is, blijft er den priester die van goede wil is, niets anders meer over, dan met de middelen die hem beschikbaar blijven een nieuwe methode te volgen. Zo zal menig priester nu meer uit noodzaak dan uit vrije wil zich moeten wenden tot de wegen van de oeroude zielzorg, die volgens schrijver hierop neerkomt:

1. Negatief. Niet meer bij de peripherie stil blijven staan. Een priester hoeft zijn hoofd niet te breken met uitzonderingsgevallen, hij bestede zijn tijd aan de hoofdzaak. Ook de omwegen om mensen te winnen, als b.v. sport, theater, enz., moeten achterwege blijven. Vooral moet eens goed gebroken worden met het princiep, dat katholieke zielzorg op de eerste plaats organisatie is. (Kurz gesagt, gehen wir an die Seelsorge nicht peripherisch heran, sondern zentral und wesentlich).

2. Positief. Eerst handelt Pius Parsch over den priester en daarna over de middelen die hem nog overblijven. Voor den priester volstaat het niet, dat hij zijn parochie slechts als een gemeenschap zou verzorgen. Neen, hij moet in persoonlijk contact met zijn arochianen staan; hij moet de zijnen kennen en zij hem. Als van zelf zal daaruit de christelijke naastenliefde voortvloeien, die vroeger maar al te dikwijls te onpersoonlijk en zonder ziel was. (Die Karitas war bisher viel zu burokratisch und seelenlos). Kan de priester nu misschien minder dan vroeger geldelijk steunen; nu zal het veel meer het hart zijn, dat geeft. De priester moet een persoonlijkheid zijn, een man van karakter. Zijn priesterschap alleen moet de eerbied afdwingen, vooral zijn persoonlijke levenswandel.

Uitvoerig handelt schrijver hierna over de nieuwe methode in de zielzorg. Alle uitwendige verenigingen zijn ontbonden, maar hoe kan men het volk beter bijeen houden dan door de gemeenschappelijke eredienst? Nu zal de liturgische beweging haar volle kracht kunnen ontplooien. Het altaar zal van deze vereniging het middelpunt worden. Meer dan ooit te voren geldt nu: een ieder moet actief aan de H. Handeling deelnemen.

'n Tweede middel om de katholieken te verenigen bestaat in ijverige bijbelstudie. Niet in abstracte en zielloze formules, maar springlevend. (Das H. Wort bringt nicht bloss Blehrung, sondern Licht und Gnade.) Verder moet men weer 'n middel ter hand nemen, dat maar al te zeer verwaarloosd werd: gebed en vasten. Het geloof is een werk van de genade. Nog te veel gewicht hechten wij aan onze activiteit, alsof wij Gods werk moeten verricchten. (Es steckt an uns noch zu sehr der abendländsche Aktivismus). Een vierde middel is de parochie, die een grote familie vormt. Deze vereniging is van God gewild; vormt de parochie maar één familie, dan kunnen alle andere organisaties gemist worden. Ook krijgt de familie nu weer haar juiste plaats in het geloofsleven. Vader en moeder kunnen weer hun priesterlijke bedieningen vervullen. Zij zijn de opvoeders, de predikers, de voorbidders en gebedsleiders. Meer dan ooit moet de priester nu huisbezoek afleggen, hij moet de vertrouwdste vriend van elke familie zijn. En dan zal ons geloofsleven toenemen, zelfs in deze veranderde omstandigheden.

EEN DURE TENTOONSTELLING TE NEW YORK.

Het Ned. subsidie van 7½ ton dient met *f* 740.000 te worden verhoogd.

Een ergerlijke geschiedenis.

Ons Noorden schrijft:

In de toelichting tot de aanvullingsbegroting van Economische Zaken voor 1938 wordt betreffende de deelneming aan de Wereldtentoonstelling te New York in 1939 het volgende gezegd:

Nadat, ingevolge opdracht van den commissaris-generaal voor de Ned. deelneming aan de Wereldtoonstelling te New York in 1939, twee deskundigen zich ter plaatse hebben kunnen oriënteren ten aanzien van de kosten, aan deze deelneming naar verwachting verbonden, is gebleken, dat met het reeds daarvoor gevoteerde bedrag ad *f* 750.000, waarvan *f* 500.000 ten laste van Nederland komt, niet zal kunnen worden volstaan. Naar schatting zal de bouwprijs van dit paviljoen *f* 600.000 vorderen, waarmede de ontoereikendheid van het reeds verleende subsidie aangetoond is.

Aangezien het als uitgesloten moet worden beschouwd, dat het Rijk zich zou kunnen onthouden van deelneming aan een tentoonstelling als de onderhavige, waaraan vrijwel alle landen der wereld deelnemen, wordt het nodig geacht het subsidie van het Rijk met *f* 740.000 te verhogen, waarvan *f* 240.000 door de overzese gebieden zal worden bijgedragen.

Tot zover deze officiele toelichting van een wel zeer ergelijk feit.

Toen de Regering aan de Kamer voorstelde een bedrag van 7½ ton beschikbaar te stellen, was daartegen — en terecht — in de Kamer ernstige oppositie.

Het ging toch niet aan om in deze tijd, waarin letterlijk op alles bezuinigd moet worden en we terwille van de belangen der schatkist, steeds nieuwe werkelozen moeten maken, 7½ ton uit te geven voor een tentoonstelling in New York, een Ned. vlagvertoon waarvan de voordelen zeer problematiek zijn. Maar met veel moeite kreeg de minister de zaak er door.

Nu blijkt echter dat de Kamer bij de neus genomen is, want nauwelijks is men begonnen of het blijkt reeds dat de eerste aanvrage met ruim 100% overschreden moet worden. De kosten worden nu al geraam op 1½ millioen.

Dat is toch meer dan ergerlijk, want het is niet aan te nemen, dat men dat niet te voren geweten heeft.

En anders zijn zij, die dergelijke zaken voorbereiden, wel absoluut onbekwaam voor hun werk. Intussen zal de Kamer het nu wel moet slikken. En zullen we van onze armoede 1½ millioen voor Amerika moeten brengen. En wat er nog bij komt.

„EN IN DACHAU WORDT MEN VERSCHRIKKELIJK MISHANDELD".

Merkwaardig document, opgesteld door een Oostenrijks priester.

In Dorfgastein (Oostenrijk) werden onlangs bij het uitvoeren van restauratiewerken aan het kruis op de toren van de dorpskerk, overeenkomstig de gebruiken van het land, nieuwe documenten in de voet van het kruis ingesloten.

De waarnemend pastoor van het dorp, Andreas Rieser, had het plan opgevat om een stuk geschiedenis van de moderne tijd, die hij zelf beleefd had, voor het nageslacht te bewaren, door deze in een loden koker in het torenkruis te doen opbergen.

Toen de nationaal-socialistische burgemeester hiervan op de hoogte werd gesteld, liet hij het kruis van de toren verwijderen, om de tekst van de oorkonde ter hand te stellen aan het „Schwarze Korps".

In een hoofdartikel van 4 kolommen van het jongste nummer van dit weekblad vernemen de verbaasde lezers thans de waarheid over Oostenrijk. In bedoeld document wordt immers gezegd: „...Wij priesters verkeren thans in een moeilijke positie, want menig onzer werd door de nazis in de gevangenis gezet, waar hij thans nog verzucht. Vele vooraanstaande mannen, die onder Schuschnigg hebben gewerkt, werden in het beruchte concentratiekamp van Dachau opgesloten. Ze moeten daar vreselijk mishandeld worden.

Katholieke kranten zijn er niet meer, alleen nazibladen, vol leugen, bedrog en misleiding. Wij vernemen absoluut niet, hoe de juiste stand van zaken is. Pers, radio, alles is in de handen van de staat. Wij kunnen deze organen geen geloof schenken. Slechts via buitenlandse zenders (Radio Vaticana) kan men iets horen. Er zou veel te vertellen zijn, maar tijd en ruimte ontbreken, Wie weet, of dit geschreven stuk wel in een toren een rustplaats vindt."

Het „Schwarze Korps" voegt er dan aan toe, wat er met den opsteller van dit document zal gebeuren; het besluit namelijk: „En in Dachau wordt men verschrikkelijk mishandeld". Welnu, pastoor Andreas Rieser heeft reeds volop gelegenheid, om zich hiervan ter plaatse te overtuigen".

Wie zijn tijd verspilt, bestaat slechts,
Wie zijn tijd gebruik, leeft.

Als men God wegcijfers, maakt men wanhoop van hetgeen lijden is.

HET HERDERLIJK SCHRIJVEN VAN FULDA IN BESLAG GENOMEN.

Naar de „Volkszeitung" uit Warnsdorf (Tsjechoslowakije) meldt is geprobeerd het Herderlijk Schrijven van Fulda op de avond voor Zondag 2 Augustus l.l. op bevel van de Duitse politie-autoritei. ten welk bevel aan de desbetreffende posten werd medegedeeld door de politie-radio-omroep. in beslag te nemen. Van het Herderlijk Schrijven waren echter twee exemplaren aan alle parochies gezonden met de aanwijzing, dat het document absoluut moest worden voorgelezen, en dat het exemplaar buiten de pastorie moest bewaard worden. (Er werd rekening gehouden met confiiscatie. Red.)

Ofschoon het Herderlijk Schrijven bijna overal in beslag was genomen, heeft de geestelijkheid in gehoorzaamheid aan de geestelijke autoriteiten er toch voor gezorgd, dat het Herderlijk Schrijven kon worden voorgelezen.

SCHOLEN IN OOSTENRIJK GESLOTEN.

Naar wij van welingelichte zijde vernemen zijn thans 15 colleges van de Broeders der Christelijke Scholen, waar ongeveer 350 Religieusen werkzaam waren en waar meer dan 4000 studenten hun wetenschappelijke opleiding en geestelijke vorming ontvingen, op bevel van de autoriteiten gesloten. Hierbij zij nog vermeld, dat vijf van deze colleges tot staatseigendom zijn verklaard, waarbij echter het Bestuur van de Congregatie der Broeders verplicht is voor de rente en aflossing der schulden zorg te dragen. De Broeders mogen het grondgebied van het Duitse Rijk niet verlaten, zodat zij hun arbeid ook niet elders, b.v. in Amerika productief kunnen maken, waar hun werk zeer gewaardeerd wordt zowel door de autoriteiten als door het volk. Wel is aan de Broeders individueel medegedeeld, dat zij in Duitsland onmiddellijk weer bij 't onderwijs te werk gesteld zullen worden, wanneer zij uit de Congregatie zouden treden en de geestelijke staat vaarwel zouden zeggen.

DOCUMENTATIE MATERIAAL.

Officieel Document uit Rottenburg.

Van bevriende zijde werd ons een afschrift ter beschikking gesteld van een document, waarin de Vicaris Generaal van het bisdom Rottenburg aan de betrokken instanties mededeling heeft gedaan van de gevankelijke ontvoering van Mgr. Dr. Sproll, bisschop van bedoeld diocees.

Bisschoppelijke Ordinaat.

Rottenburg 25—8—'38

In de voormiddag van 24 Augustus verschenen beambten van de Geheime Staatspolitie in het Bisschoppelijk Paleis in Rottenburg en deden den Bisschop mondeling mededeling van een verordening met de volgende inhoud:

„De aanwezigheid van den Bisschop vormt een voortdurend gevaar voor onrust onder de bevolking en derhalve zal hij op grond van de wet tot bescherming van volk en staat van 28 Februari 1933 uit de gouw Wurtemberg-Hohenzollern worden uitgewezen."

Den bisschop werd een half uur tijd toegestaan om de nodige voorbereidingen voor zijn vertrek te treffen

In tegenwoordigheid van zijn Domkapittel heeft de bisschop met beslistheid de eis van de hand gewezen om vrijwillig zijn residentie te verlaten.

Hij verklaarde slechts te wijken voor geweld. Daarop werd hij in een auto uit het diocees Rottenburg verwijderd.

Get. Dr. Krottmann,
Vicaris-Generaal.

KATHOLIEK LEVEN IN DUITSLAND.

Dit jaar zijn in het bisdom Meissen 13 nieuwe priesters gewijd, een cijfer, dat sinds 400 jaar niet meer werd bereikt.

Bij de priesterwijding in de Sint Petrusdom te Bautzen zeide Mgr. Legge: „Een dusdanig genade-uur, mag ons en de Katholieke streken tonen, dat de Missie in de Diaspora geen hopeloos werk is, maar dat wij „tegen alle hoop, aan de hoop geloven", volgens de wapenspreuk van den Bisschop, en dat wij blij en moedig willen verder werken aan het Godsrijk der zielen".

Volgens een bericht uit het Augustus-nummer van 't ‚Bonifatiusblatt" is het aantal katholieken in Neubrandenburg (Mecklenburg) tengevolge van economische wijzigingen die zich hebben voltrokken, meer dan verdubbeld, in Wiemar zelf verviervoudigd. Voor de godsdienstoefeningen werden hulplokalen gebruikt. Met ontroerende trouw komen de gelovigen dikwijls van verre om de H. Mis bij te wonen. Hier en daar staan nog grote kerken uit de katholieke tijd, maar sinds de Hervorming zijn zij niet meer in het bezit der Katholieken.

WEER EEN FELLE UITVAL TEGEN DEN PAUS.

„Das Schwarze Korps" reageert op het herderlijk schrijven.

De Duitse pers had zich aanvankelijk zorgvuldig onthouden van elke zinspeling op het herderlijk schrijven der Duitse bisschoppen, dat in alle kerken in Duitsland is voorgelezen. „Das Schwarze Korps" het orgaan van de S.S., verbrak het eerst het stilzwijgen en publiceerde een antwoord, dat tegelijk een poging tot rechtvaardiging vormt en een voortzetting der aanvallen op de kerk.

Het blad verklaart, dat de aanvallen op den Paus slechts een gewettigd antwoord zijn op de „venijnige aanvallen", die de Paus in zijn encyclieken en radiotoespraken op de eer van het Duitse volk zou hebben gericht. ‚Indien", zo vervolgt het blad, „de uitingen van den Paus waren ingegeven door de plicht het katholieke deel van de Duitse bevolking in zijn geloof te sterken, was het eveneens onze plicht ons te verzetten tegen deze uitingen, die niet hebben bijgedragen tot instandhouding van het katholieke geloof in Duitsland, doch tot ondersteuning van het bolsjewisme."

De kerk wordt er voorts van beschuldigd betrekkingen te onderhouden met bolsjewieken en Joden.

Het blad verklaart dat de Paus herhaaldelijk **blijk heeft gegeven van zijn stille verbond met de vijanden van** Duitsland. Als voorbeeld van marxistische gezindheid in de R.K. kerk wordt door het blad aangevoerd, dat Katalaanse priesters tegen Franco ten strijd zeijn getrokken. „Het is overigens de overheersing der katholieke kerk, die verantwoordelijk gesteld moet worden voor de uitbreiding van het bolsjewisme in Spanje", zo vervolgt het blad en brengt oude beschuldigingen tegen de kloosters en kloosterscholen nog eens ter berde.

Aldus dit blad.

Zouden er nu werkelijk Duitsers zijn die deze dwaasheden slikken en niet voelen hoe erbarmelijk pover deze weerlegging is?

NEDERLAND.

WAARHEEN EMIGREREN DE NEDERLANDERS.

Verslag over 1937.

De minister van Sociale zaken heeft verslag uitgebracht over de emigratie en transemigratie in 1936, doch hetgeen voor een goed overzicht nodig is n.l. cijfers, ontbreekt nagenoeg geheel. De minister is zich bewust van dit euvel en hoopt, dat hierin na 1 Januari 1939 verbetering zal komen.

De trek naar Zuid-Afrika, zo zegt het verslag, maakt sinds 1935 het voornaamste element uit van de overzese emigratie van uit ons land. Er vertrokken voorts een aantal emigranten naar de Ver. Staten van Amerika, naar Argentinië en Brazilië, hoewel de juiste cijfers daaromtrent niet zijn op te geven.

De opgaven voor de emigratiestatistiek waren tot dusver zeer onvoldoende zodat hierop geen juiste statistiek was op te bouwen. Dit verslag bevat dan ook weinig of geen cijfers. Ten einde tot een goed overzicht van de emigratiebeweging in ons land te geraken is dienaangaande door de daarbij betrokken instanties overleg gepleegd. Van 1 Januari 1939 af zal hopelijk een volledige emigratie- en immigratiestatistiek samengesteld kunnen worden op grond van de in- en afschrijvingen der bevolkingsregisters, waarbij voorlopig mede gebruik zal worden gemaakt voor wat buiten-Europese emigratie betreft van de verplichte opgaven der stoomvaartmaatschappijen ingevolge de nieuwe Landverhuizingswet.

In het algemeen kan worden gezegd, dat de verbetering in de economische toestand van sommige immigratielanden de belangstelling voor emigratie belangrijk heeft doen toenemen, hetgeen tot gevolg had, dat de verzoeken om inlichtingen talrijker waren dan in vorige jaren en ook het aantal landen, waarheen emigranten vertrokken, groter was.

HET VRAAGSTUK DER ORGANISATIE VAN DE SOCIALE VERZEKERING.

Bijzonderheden uit een rapport van N.V.V. en S.D.A.P.

Een door de besturen van N.V.V. en S.D.A.P. ingestelde commissie ter bestudering van het vraagstuk der reorganisatie der sociale verzekering heeft onlangs haar rapport gepubliceerd, dat ruim 100 blz. groot is.

Uitgaande van de gedachte, dat de sociale verzekering als zodanig de concurrentiepositie der ondernemingen niet mag beinvloeden en dat bij de uitvoering op het gebied van een verzekering **slechts een uitvoeringsorgaan toelaatbaar is**, bepleit de commissie in het eerste hoofdstuk van haar rapport een organisatiestelsel, dat zij zich als ideaal gedacht heeft, d.w.z. dat het ontworpen is, zonder met de bestaande toestand rekening te houden.

De wenselijkheid om te komen tot een grote eenheid en eenvoud in administratie en uitvoering heeft de commissie geleid tot de conclusie, dat alle uitkeringen van korte duur, ongeacht of zij voortvloeien uit ziekte of uit ongeval in verband met de dienstbetrekking, door hetzelfde orgaan dienen te worden gedaan.

Het land zal voor de sociale verzekering verdeeld moeten worden in een aantal districten, waarin aan deze gehele verzekering dienstbare districtorganen zullen komen.

Het risicodragende orgaan der ziekte — en kleine ongevallenverzekeringen is de bedrijfsvereniging. Het bedrijfsleven zal worden ingedeeld in bedrijfsgroepen. Voor elke groep komt er een vakbedrijfsvereniging, waarbij zich alle werkgevers in de desbetreffende bedrijfsgroep moeten aansluiten. Tot de taak der bedrijfsvereniging behoort o.a. 't vaststellen van de premie, het vaststellen van gevarentarieven, het beleggen van de reserves voor de ziekengeldverzekering.

De medische verzorging der verzekerden wordt opgedragen aan een zelfstandig medisch orgaan. De controlerende medici moeten een onafhankelijke positie innemen tegenover de risicodragende en de uitvoerende organen der sociale verzekering.

HET JUBILEUMNUMMER VAN „STUDIËN"

Dit jubileumnummer, waarvoor bij uitstek ter zake kundige medewerkers bijdragen schreven, brengt tot uiting de gehechtheid van ons Vaderland, de saamhorigheid van ons volk, de verwantschap met onze stamgenoten, de fierheid om ons wereldrijk, de trouw aan ons nationaal vorstenhuis, de Christelijkheid van onze geschiedenis, „onze vreugde en onze dankbaarheid jegens Haar, in wie wij door Gods Voorzienigheid de waarborg bezitten van ons zelfstandig volksbestaan, en van al het goede waarvan wij daarmee zo volop genieten" zoals in de Inleiding Dr. L. de Jonge zegt.

Dr. J. Beuns S. J. schrijft over Vaderlandsliefde. Met fijne opmerkingsgave toont hij aan, dat de vaderlandsliefde diep in ons hart geworteld is, en dat de ware liefde tot het Vaderland hoge en practische deugdbeoefening is.

Zeer warm en toch zakelijk objectief is het artikel van pater K. J. Derks S.J. over het onderwerp „Oranje en Nederland". In frisse lijnen worden hier de contactpunten aangegeven die vanaf de elfde eeuw het Nederlandse volk met Oranje verbonden. Deze bijdrage munt uit door de heldere betoogtrant en door de overzichtelijkheid.

Een duidelijk beeld van de Nederlandse Staatsinrichting speciaal in verband met het Koningschap ontwerpt Mr. Dr. Arn. Borret S.J.

Het artikel onderstippelt eerst de algemene beginselen uit de wijsbegeerte toegelicht; en behandelt vervolgens de feitelijke toestand in Nederland na de afschudding van het Frans juk in 1913.

Hierop volgen drie artikelen van bekende deskundigen, die ieder voor zich een deel Nederlands Wereldrijk bespreken. J. A. M. Bruineman, lid der Eerste Kamer, deelt de meest opmerkelijke bijzonderheden mede over de verhouding van het Moederland tot Oost-Indië. De Heer B. van Slobbe, oud-gouverneur van Curaçao vertelt ettelijke merkwaardigheden over zijn gouvernementsgebied van weleer. Mr. Dr. F. L. J. van Haaren geeft een overzichtelijk beeld van het Nederlands koloniaal leven in Suriname, een gebied, waarover nog al te weinig bekend is.

In een zeer gedegen wetenschappelijk artikel geeft Dr. G. Gorris S.J. een historische beschrijving van de regeringsperiode der Landsvrouwe. Dit artikel geeft wel zeer helder het belang van Haar bestuur weer. Het munt uit door de beproefde en levendige veilig historische methode.

Het Oranje, onze nationale kleur is 't onderwerp een beschouwing van Dr. Hans Nicolaas S.J. „Het Oranje aldus de schrijver, kan niemand ons ontnemen. Wij hebben het gemaakt; en het draagt de stempel van onze geschiedenis, onuitwisbaar... **In het Oranje is ons een waar fortuin ten deel gevallen...... Een** uitgelezen kleur van symboliek en feestvertoon". Een levensechte en tintelend klare beschouwing.

Ten slotte onderwerpt Dr. G. van Woesik S.J. het Wilhelmus aan een nadere bespreking. Het artikel sluit aan bij het zeer gewaardeerde Wilhelmusessay van Dirk Coster. Er komt in uit, hoe de Ned. Volksaard en vooral ook de Ned. vroomheid in dit lied klank en uitdrukking kregen.

Het Jubileumnummer is als herdenkingsnummer wel zeer bijzonder geslaagd. De artikelen geven ieder afzonderlijk en alle tesamen welsprekend weer, wat wij en ook de Ned. katholieken aan ons nationaal leven en aan onze verbondenheid met het huis van Oranje hebben te danken.

Dit voor iedere katholiek vooral waardevolle nummer kan worden aangevraagd bij de redactie van „Studiën", Berchmanianum, Houtlaan 4, Nijmegen.

NED. „VOLKSZANG".

In de Groene Amsterdammer hekelt Cornelis Veth met een stekelig gedichtje de wijze waarop Nederlanders vaak uiting aan hun zanglust geven in het buitenland:

„Wij zijn een zangerig volk. Dacht u van niet?
Maar heel de wereld kent ons Neerlands lied.
Een bus loopt leeg in 't schone Zwitserland,
De Dolomieten of 't azuren strand,
Belaân met kodak en met lunchpakket
Heeft men de hoogste top des bergs bezet.
Laat nu 't uitzicht ons niet imponeren,
Laat inboorling noch gems ons nu generen,
Van je hela, hola, houd er de moed maar in,
Wij zijn niet bang, dat is een goed begin.
Is aldus actueel het zangfeest ingezet,
Dan komt 't klassieke lied: we gaan nog niet naar bed.
En dan terug, slechts boterhampapier
Net als bij ons getuigt: wij waren hier".

Ook binnen onze landsgrenzen kan men deze „volksen" wansmaak bij bepaalde gelegenheden gewaar worden, zo voegt de Limburger Koerier hier aan toe. Zo bij de te Dordrecht gehouden landdag van de B.V.L., waar de leider door het publiek op de schouders werd genomen en rondgedragen onder het zingen van „populaire" deunen.

Volgens het Nat. Dagbl. bestonden deze nationale liederen uit........ „Tarara boemdijee" en „Waarom zullen we treuren: de bajes is zo groot!"

We vrezen, zo zegt het Kath. blad, dat bij de volksfeesten van deze dagen het aantal voorbeelden zal vermeerderd kunnen worden! Dit is reeds bewaarheid want zelfs de Tel. klaagt dat het op 'n Woensdagavond in Amsterdam zo banaal was.

Inderdaad in dit opzicht hebben Nederlanders over hun volkskarakter helaas wel te wenen.

En de reeds jaren lang gevoerde actie voor veredeling van de volksvermaken heeft tot nu toe nog niet veel resultaat te boeken.

WAT DE STERRENKUNDE DENKT OVER HET EINDE VAN DE WERELD.

Een sterrekundige is geen filosoof noch theoloog; hij is een nuchter berekenaar, die met kijker en meetinstrument gewapend, tot uitkomsten geraakt, die het menselijk verstand verbijsteren, door hun ongelofelijke juistheid.

Vraagt men hem naar zijn mening over het einde van de loopbaan van onze aarde, dan gaat hij niet zijn Nieuwe Testament raadplegen, maar bouwt zijn redeneringen op gegevens, aan eeuwen van berekening en waarneming ontleend.

Zij weten wel veel maar niet alles en zo stelt de wetenschap hen voor meer dan een mogelijkheid. Een daarvan is de z.g. langzame bevriezingsdood van onze aarde.

De zon zal — na enige duizend-millioenen jaren — zoveel van haar warmte verloren hebben dat zij het leven hier op aarde niet meer in stand kan houden. Hier zullen de laatste mensen, samengekomen in de tropische landen, **een wanhopige strijd voeren tegen de langzame maar zeker dreigende bevriezingsdood.** De bergen zullen door millioenen eeuwen van regenval versleten zijn en hun vergruizelde en weggespoelde resten zullen rusten op de bodem van de oceanen, die dan grotendeels bevroren zullen zijn. IJzingwekkend schrikbeeld....!

Maar de wetenschap stelt ook een heel andere mogelijkheid open, n.l. dat de zon als 'n Nova zal opvlammen. Een Nova is een ster, die plotseling een snelle en aanzienlijke helderheidsvermeerdering ondergaat. Zij kan enige duizende en zelfs zelfs enige millioenen malen helderder worden. Als het maximum bereikt is, wordt de ster eerst snel, later langzaam, weer zwakker.

Stella Nova betekent nieuwe ster en zou doen vermoeden, dat men hier te doen heeft met het plotseling verschijnen van een nieuw hemellichaam, de schepping van een ster. De naam is dan ook ontstaan in een tijd, dat men dergelijke fenomenale verschijnselen nog niet voldoende bestuderen kon en wel verplicht was, het optreden van een Nova als een wonder te beschouwen.

De broeemde sterrenkundige Tycho de Brahe dacht nog in 1572 aan een dergelijk wonder dat hij niet lager achtte dan het stilstaan van de zon op voorbede van Jozue en het verduisteren van de zon bij de dood van Christus.

Op 13 December 1934 heeft de Engelse amateur-astronoom Prentice nog zo'n Nova ontdekt. Zij was toen ongeveer van de derde grootte, maar is daarna nog tot de eerste grootte toegenomen. Vóór de uitbarsting was hij zo zwak, dat haar licht 400.000 maal sterker is moeten worden om tot de eerste grootte te geraken. Deze Nova is ongeveer vier maanden voor het blote oog zichtbaar gebleven, daarna snel gedaald maar later weer iets helderder geworden.

Het ontzaggelijk toenemen van de helderheid van een ster, doet den vakgeleerde natuurlijk de vraag stellen: hoe komt dat en hoe laat zich dat verklaren? Beide antwoorden zijn niet zo eenvoudig te geven. Hoe het komt, dat een ster plotseling opvlamt tot een Nova, weet eerlijk gezegd niemand precies. Men constateert slechts het feit, dat het inderdaad gebeurt en vraagt zich af: wat gebeurt er nu eigenlijk?

Men maakt veronderstellingen en gaat deze aan de werkelijkheid toetsen. De temperatuur van de ster kan plotseling om verder niet bekende reden toegenomen zijn. We gaan nu controleren of deze onderstelling juist is, berekent de oppervlakte-temperatuur van de ster en ziet dat deze niet noemenswaard verschilt met vóór de opvlamming. Dat kan dus de oplossing niet zijn.

Andere mogelijkheid: het oppervlak van de ster moet geweldig toegenomen zijn, de ster heeft zich — weer om onnaspeurlijke redenen — „opgeblazen".

Dit opzwellen schijnt men zich te moeten voorstellen als het afstoten van een gasring; de ster stoot een laag van zijn dampkring weg in het heelal en wel met een snelheid van honderden K.M. per seconde.

Bij de terugloop van dit proces trekt de ster zich weer samen, wat een stijging van de temperatuur mee schijnt te brengen. Hoe het einde is van deze typische uitbarsting, is niet na te gaan, aangezien de ster weer zo klein wordt, dat wetenschappelijke controle onmogelijk wordt.

Onze zon nu, heeft, volgens het oordeel van de vakmensen, het Nova-stadium nog niet gehad, maar sommigen zijn van oordeel, dat zij de eerste tekenen daarvan begint te vertonen. Als dit inderdaad het geval is, dan volgt daar nog niet uit, dat het einde van de wereld voor de deur staat; er kunnen nog wel enige millioenen jaren mee gemoeid zijn. Gezien de enorme leeftijd der hemellichamen, is dit, sterrekundig gesproken, reeds een naaste toekomst te noemen.

Zou de zon werkelijk een Nova worden, dan zou binnen enkele dagen, misschien zelfs binnen enkele uren, de warmteproductie zo plotseling toenemen, dat alle leven aan vernietiging zou worden prijsgegeven. **De oceanen beginnen te koken en verdampen geheel, alles wat brandbaar is gaat in vlammen op; in een minimum** van tijd zal alle leven vernietigd zijn.

De zon zal zich uitzetten tot dicht bij de aarde, misschien tot voorbij de aarde, die dan zelf verzwolgen zal worden door de zon, waaruit zij is voortgekomen; zij zal versmelten en weer tot gas overgaan......

Dan zal de aarde haar oude dag niet halen, maar in de bloei van haar jaren worden weggerukt.

„En zo die dagen niet werden verkort, geen mens bleef behouden; maar om de uitverkorenen zullen die dagen worden verkort." (Mt. 24, 22).

„En terstond na de kwelling dier dagen zal de zon worden verduisterd en de maan geen licht meer geven; de krachten der hemelen worden geschokt". (Mt. 24, 29).

„De sterren zullen van de hemel vallen". (Mc. 13, 25).

„En er zullen tekenen zijn in zon en maan en sterren; en op de aarde doodsangst onder de volken, radeloos door het donderend geweld van de zee en de golven. En de mensen zullen verstijven van vrees en bange verwachting, van wat de wereld gaat overkomen; want de krachten der hemelen zullen worden geschokt". (Lc. 21. v. 25 en 26).

Zal de oude Bijbel voor de zoveelste maal weer eens gelijk krijgen?

M. L.

GROTE MENSEN EN HUN GROEI.

In het moderne Europa behoren lieden, die 2 M. lang zijn, tot de zeer grote **mensen. Allen, die hun haardos meer dan 2.20 M. boven de grond dragen, moeten** als reuzen worden beschouwd. Een lengte van 250 c.M. behoort tot de zeldzaamheden.

Bekende reuzen uit vroegere dagen waren de portier van koning Jacobus I van Engeland, Walter Passus, die een lengte van 2.34 M. had en Maximiliaan Muller, een statig heer van 2.55 M., die op zijn vijf-en-vijftigste jaar nog groeide! Ze zouden zijn overtroffen door den beroemden Patrick O'Brien, die op zijn 38ste jaar 2.68 M. hoog was. Dikwerf vo hij er een genoegen in zijn pijp aan een lantaarnpaal aan te steken. De grootste van deze heren was wel de Oostenrijker Franz Winkelmeier, die 2.73 M. bereikte, maar buitengewoon mager was. Hij stierf 4 September 1887 te Londen in de ouderdom van 24 jaar aan de tering.

De grootste vrouw, die ooit op aarde heeft geleefd, was Maria Wedde, die in 1866 te Benkendorf bij Halle aan de Saale was geboren en in 1885 te Parijs stierf. Ze droeg haar hoofd 2.65 M hoog. Veelbelovend was de in1880 geboren reuzenjongen Karl Ullrich. Toen hij vijftien jaar was, had hij al een lengte van 2.50 M. Toen groeide hij evenwel niet verder. Hij stierf zeventien jaar oud. Zijn ledematen waren zo groot, dat door een ring, welke hij aan zijn middenvinger droeg, een gulden kon.

Doch ook heden ten dage zijn er nog ‚reuzen-grote" mensen. De grootste moderne reus is de Egyptenaar Sayed Mohammed Ghazie. Deze negentienjarige jongeman is thans reeds 2.97 M. lang en zal wanneer de wetenschappelijke berekeningen ons niet bedriegen, binnenkort drie meter groot zijn. Het is interessant te vernemen hoe Ghazie gekomen is aan zijn uitzonderlijke groei. Tot op dertienjarige leeftijd groeide hij volkomen normaal en was niet groter dan de meeste andere jongens van zijn leeftijd.

Op zekere dag was hij zo ongelukkig, van een bouwsteiger drie verdiepingen diep te vallen. Doch ook bij dit ongeluk kwam weer een geluk: de jongen viel op een zandberg en bleek niet het minste letsel opgelopen. Enkele weken later begon zijn verbazingwekkende groei, welke hem zelf zeer verschrikte. Vanaf dat moment is hij ieder jaar ongeveer 20 à 30 centimeter gegroeid.

Ook zijn ouders waren niet zo ingenomen met zijn groei, daar zij arme boerenmensen waren en hun huisje nu helemaal voor hem moesten ombouwen. Tenslotte moest Ghazie naar een ziekenhuis, waar hij een bijzonder dieet kreeg, dat zijn groei moest tegenhouden; koning Farouk had voor deze verzorging gezorgd. Maar Ghazie groeit nog steeds verder en de doktoren die hem hebben onderzocht, geloven, dat Sayed Mohammed Ghazie de grootste mens zal worden, die de laatste eeuwen heeft geleefd. Hij zal wellicht meer dan vier meter lang worden. Doch de geneesheren vrezen, dat de jonge Egyptenaar aan gewrichtsverrekking zal sterven, wanneer het niet spoedig gelukt zijn groei tegen te houden.

De gala-avond in de Residentie

Een tweetal opnamen tijdens den gala-avond ter eere van H. M. de Koningin in het Gebouw van K. en W. in Den Haag. Hierboven: De Koninklijke Familie in de loge; opname rechts: de ministers Colijn, Goseling, De Wilde en Van Buuren alsmede eenige Indische Vorsten in hun loge.